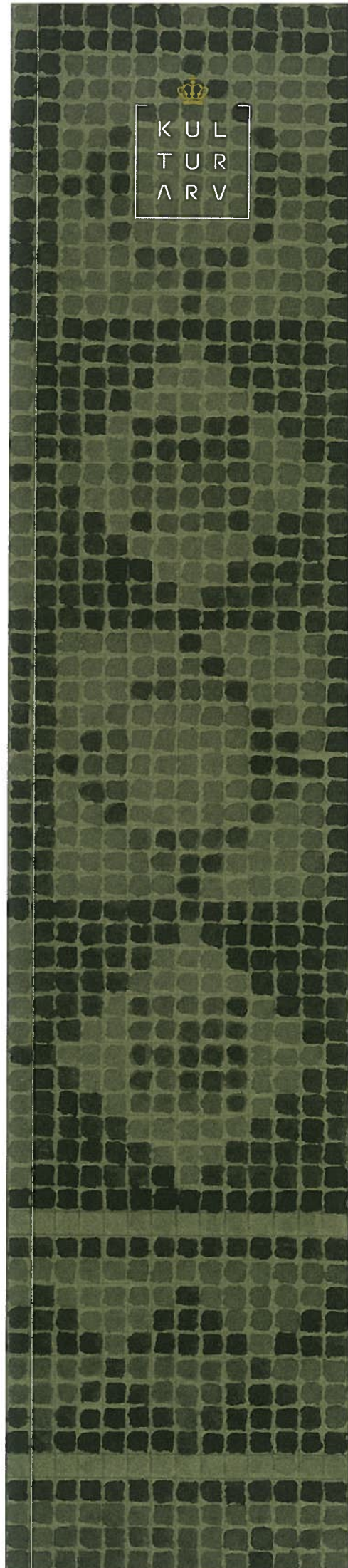

Kvalitetsvurdering af

Nordjyllands Historiske Museum

2009

Indhold

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurderinger	3
Kvalitetsvurderingen af Nordjyllands Historiske Museum	4
Lovgrundlag og ejerforhold	5
Arbejdsgrundlag og formål	5
Samlinger og arkiver	7
Indsamling, undersøgelser og forskning	10
Forvaltning af den faste kulturarv	12
Konservering og bevaring	13
Formidling	13
Publikum	18
Bygninger og udendørsarealer	20
Organisation og administration	21
Ledelse og personale	21
Økonomi	23
Konklusion og anbefalinger	25
 <i>Bilag</i>	
• Kulturarvsstyrelsens notat om museets digitale formidling	27
• Udtalelse fra Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie om museets forskningspublikationer	29
• Udtalelse fra Det Arkæologiske Faglige Råd om museets forskningspublikationer	32
• Publikationsfortegnelse	35
• Brev fra Aalborg Kommune vedr. kvalitetsvurderingen	44

Redaktionen afsluttet den 15. februar 2010.

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurderinger

Kulturarvsstyrelsen udvælger hvert år ti museer til kvalitetsvurdering ud fra kriterier, der sikrer en bred repræsentation inden for de tre museumskategorier: de kulturhistoriske, de kunsthistoriske og de naturhistoriske museer.

Kvalitetsvurderingerne er led i styrelsens tilsyn med og rådgivning af museerne. Kvalitetsvurderingerne er tillige et redskab for styrelsen til at indsamle viden om museernes forhold. Således danner kvalitetsvurderingerne grundlag for udviklingen af fælles normer og retningslinjer på centrale områder i museernes arbejde.

Kvalitetsvurderingerne er styrelsens mulighed for at orientere museernes hovedtilskudsydere om museernes virksomhed. En kvalitetsvurdering af et museum munder ud i en rapport, hvor styrelsen redegør for museets stærke og svage sider og pointerer, hvor styrelsen mener, museets faglige niveau kan og bør styrkes.

En kvalitetsvurdering udspiller sig som en dialog mellem styrelsen og det enkelte museum. Dialogen er koncentreret om museets faglige forpligtigelser i henhold til museumsloven. Det vil sige varetagelsen af museets ansvarsområde samt de opgaver, der knytter sig til museets samlinger: indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling. Desuden er der fokus på, hvordan museet samarbejder med andre museer, offentlige myndigheder og andre interessenter.

Processen

Styrelsen og museet aftaler en tidsplan for forløbet af kvalitetsvurderingsprocessen.

Museets ledelse udfylder et spørgeskema. Styrelsen opfordrer museets bestyrelse, ledelse og medarbejdere til at genoverveje rutiner og gennemtænke, hvordan forskellige arbejdsopgaver vægtes og hænger sammen.

Museet indsender forskningspublikationer fra de seneste fire år. Forskningspublikationerne bliver vurderet af det eller de relevante faglige råd, som hører under Kulturarvsstyrelsen.

Styrelsen besøger museet og drøfter museets opgavevaretagelse og øvrige drift med museets ledelse og bestyrelse. Under besøget besigtiger styrelsen museets udstillinger, magasiner, værksteder og kontorer.

Styrelsen udarbejder en rapport, der tegner et helhedsbillede af, hvordan museet løser sine opgaver inden for institutionens rammer. Rapporten følger strukturelt spørgeskemaets opbygning. Ikke alle museets svar gengives i rapporten, men udvalgte dele af besvarelsen bliver opsummeret. Styrelsen påpeger observationer, som danner grundlag for kommentarer og anbefalinger.

På grundlag af rapporten skal museet inden for tre måneder tilkendegive, hvordan man vil følge op på rapportens anvisninger, og et år senere, hvordan opfølgningen er gennemført.

Kvalitetsvurderingsprocessen betragtes herefter som afsluttet.

Kvalitetsvurdering af Nordjyllands Historiske Museum

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurdering af Nordjyllands Historiske Museum er baseret på:

- Museets besvarelse af kvalitetsvurderingsskemaet med bilag, modtaget i Kulturarvsstyrelsen den 19. oktober 2009. Forinden var indsendt 74 arkæologiske og 179 nyere tids titler til faglig bedømmelse.
- Drøftelse af museets forhold på grundlag af det udfyldte kvalitetsvurderingsskema ved møde på Nordjyllands Historiske Museum den 18. november 2009 med følgende deltagere:

Fra museet:

Museumsdirektør Lars Chr. Nørbach

Fra museets bestyrelse:

Formand Per Svensson

Fra Aalborg Kommune:

Kultur- og fritidschef Bo Jeppesen

Fra Kulturarvsstyrelsen:

Kontorchef Ole Winther, museumskonsulenterne Ulla Rønberg og Eske Wohlfahrt, samt souschef i Fortidsminder John Pind.

- Besigtigelse af
  - Hals Museum
  - værksteder og magasiner Ved Stranden i Aalborg
  - Aalborg Historiske Museum
  - Gråbrødrekloster Museet
  - Lindholm Høje Museet
- Brev til Kulturarvsstyrelsen vedrørende kvalitetsvurderingen fra Aalborg Kommune dateret 16. oktober 2009.

Lovgrundlag og ejerforhold

Nordjyllands Historiske Museum er et statsanerkendt kulturhistorisk museum efter museumslovens § 15.

Museet er en selvejende institution. Der er indgået samdriftsaftale mellem Aalborg Kommune, Mariagerfjord Kommune og Rebild Kommune om drift af museet.

Museumsdirektør: ph.d. Lars Christian Nørbach
Bestyrelsesformand: Per Svensson

Museets adresse: Algade 48, 9000 Aalborg C.

Arbejdsgrundlag og formål

Museets ansvarsområde

Museet er statsanerkendt med et ansvarsområde, der omfatter arkæologi og nyere tids kulturhistorie i Jammerbugt Kommune, Mariagerfjord Kommune, Rebild Kommune og Aalborg Kommune.

”Museet skal gennem indsamling, bevaring, forskning og formidling inden for sit ansvarsområde virke for sikringen af Danmarks kulturarv og belyse forandring, variation og kontinuitet i menneskers livsvilkår fra de ældste tider til nu”.

(citater fra museets vedtægter)

Ansvarsområdet må betegnes som meget omfattende både geografisk, emne- og tidsmæssigt. Bortset fra perspektivplan 2008-12 (der ikke omfatter det nyligt indfusede Sydhimmerlands Museum) har museet ikke præciseret, hvilke emner inden for sit ansvarsområde, det især beskæftiger sig med og hvilke dele af historien, det anser for særligt relevante i en nordjysk sammenhæng. Museets faglige profil fremgår dog implicit af museets forskning og af museets udstillinger og publikationer.

Inden for arkæologien har museet især arbejdet med emner som bebyggelsesforhold og infrastruktur knyttet til landsdelens særlige topografiske forhold. En række spektakulære fund - Lindholm Høje, Bejsebakken, Sebbesund med flere - fremstår som markante eksempler på museets mangeårige og meget omfattende arkæologiske forskning og udgravningsaktivitet.

For middelalderens vedkommende er det især historien om Aalborg by, der har haft museets interesse, mens nyere tid efter 1660 er repræsenteret ved en vifte af forskellige emner: Købstadshistorie og lokalhistorie i Hobro og Hadsund, industribyens udvikling i Aalborg, fæstningsvæsen i Nordjylland med udgangspunkt i Hals skanse, lystsejls, cirkus, mølleri, landbrugshistorie. I udstillingen på Aalborg Historiske Museum fremstår glas- og sølvsamlinger som særlige temaer.

- Kulturarvsstyrelsens opfordrer museet til at formulere en samlet vision for det store, nyligt fusionerede museum. Visionen bør beskrive de temaer og perioder, som museet har fokus på og som er relevante for forståelse af den nordjyske kulturhistorie. Visionen bør samtidig bidrage til en markering af museets særlige indplacering i det samlede, danske museumsvesen.

Museets oprettelse

Aalborg Historiske Museum blev som et af landets ældste provinsmuseer stiftet i 1863. Det kom på finansloven i 1883 og modtog sit første statstilskud i 1887. Frem til etableringen af Lindholm Høje Museet i 1992 var den gamle museumsbygning fra 1879 museets eneste udstillingssted.

Den 1. januar 2004 fusionerede museet med det statsanerkendte museum Hadsund Egnens Museum. Samtidig blev Hals Museum optaget som en afdeling af museet. Den nye fusionerede institution fik navnet: Nordjyllands Historiske Museum. Pr. 1. april 2009 fusionerede Sydhimmerlands Museum med Nordjyllands Historiske Museum, idet man valgte at fastholde navnet Nordjyllands Historiske Museum.

Ved fusionen med Hadsund Egnens Museum indgik Aalborg Kommune og den daværende Hadsund Kommune en samdriftsaftale om fælles drift af det samlede museum. Da museet fusionerede med Sydhimmerlands Museum blev aftalen genforhandlet, og den er nu underskrevet af de tre kommuner, hvori museet har afdelinger, nemlig Aalborg, Mariagerfjord og Rebild.

- Kulturarvsstyrelsen påskønner, at det er lykkedes museet ved godt samarbejde med kommunerne at samle store dele af det nordjyske museumsvesen i en enkelt institution.

Lokalisering

De seneste års fusioner betyder, at museets virksomhed i dag er spredt over et stort geografisk område med udstillinger på ikke mindre end 14 forskellige adresser:

- Aalborg Historiske Museum, Algade 48, 9000 Aalborg
- Lindholm Høje Museet, Vendilavej 11, 9400 Nørresundby
- Gråbrødrekloster Museet, Algade 19, 9000 Aalborg
- Hadsund Egnens Museum, Rosendalsallé 8, 9560 Hadsund
- Als Hjemstavnsmuseum, Kirkevej 39, 9560 Hadsund
- Havnø Mølle, Havnøvej 40, 9560 Hadsund
- Hals Museum, Skansen 1, Østergade, 9370 Hals
- Cirkusmuseet, Østerled 1, Rold, 9510 Arden
- Boldrup Museum, Ørnbjergvej 13, Boldrup, 9610 Nørager
- Lystfartøjsmuseet, Sdr. Kajgade 14, 9500 Hobro
- Hobro Museum, Vestergade 21, 9500 Hobro
- Apotekersamlingen, Jens Bangs Stenhus, Østerågade 9, 9000 Aalborg
- Ulsted Mølle, Holtetvej 91, Ulsted, 9370 Hals
- Vikingecenter Fyrkat, Fyrkatvej 37b og 45, 9500 Hobro

Samarbejde og medlemskaber

Museet er involveret i både nationale, regionale og lokale foreninger, organisationer og samarbejder.

Lokalt samarbejder museet med en lang række lokalhistoriske foreninger og arkiver. Regionalt omfatter samarbejdet bl.a. Aalborg Universitet, og museet er repræsenteret i bestyrelserne for Kulturarv Nord og Nordjyske Museers udviklingsråd.

Store dele af samlingen stammer fra en række markante fundpladser, som er veldokumenterede og både nationalt og internationalt kendt: Lindholm Høje, Sejlflod, Sebbesund, Gråbrødrekloster m.fl.

Samlingen for nyere tids kulturhistorie

Samlingen for nyere tids kulturhistorie omfatter 100-120.000 genstande, som dokumenterer både købstads- og landboliv. Også håndværk og erhverv anses for veldokumenteret, hvilket bl.a. afspejler sig i en omfattende samling af værksteder.

I samlingen indgår en række specialsamlinger af bl.a. sølv, glas og apotekerudstyr. I forbindelse med de seneste års fusioner er museet desuden blevet tilført yderligere specialsamlinger inden for bl.a. cirkus og lystbåde.

Fusionerne har også betydet, at museets nyere tids samling nu rummer en del dubletter og genstandskategorier som f.eks. håndværktøj, som i forvejen er særdeles vel repræsenteret på danske museer. Endelig har fusionerne bidraget med to vindmøller og Cirkus Miehes ridehus i Rold, som kan siges at indtage en særstilling som både museumsgenstande og formidlingssteder.

Museet vurderer, at samlingen er dækkende og stort set repræsentativ for nyere tids kulturhistorie i ansvarsområdet.

- Museet bør på baggrund af en samlet vision for museet gennemgå samlingen med henblik på at udskille genstande, specialsamlinger og genstandsgrupper, der ikke har dokumenteret relevans for museets ansvarsområde. Alternativt kan museet tilbyde disse genstande til statsanerkendte museer, hvor genstandene har et tilhørsforhold eller anden relevans. Ved samme lejlighed bør museet udskille dubletter og genstande i ringe bevaringstilstand eller med manglende proveniens. Udskillelser skal følge styrelsens retningslinjer for udskillelse og kassation.

Registrering

Museet oplyser, at indlemmelse af nye genstande i museets samlinger først sker efter en nøje vurdering, der bl.a. rummer vægtning af proveniens, tilhørsforhold til området og repræsentativitet i forhold til samlingen. For arkæologiens vedkommende er det kun Aalborg-afdelingen, der modtager genstande, mens nyere tids genstande også modtages i Hals, i Hadsund og i Hobro. I alle tilfælde skal accept af nye genstande godkendes af museets samlingsansvarlige inspektør, der samarbejder tæt med museets konservator. Den endelige beslutning om en genstands optagelse i samlingen ligger hos de respektive faginspektører, som har forudsætningerne for at vurdere, hvilke genstande, der kan bidrage med ny merviden til museet.

Accessionen beskrives som særdeles lille og restriktiv. Den finder kun sted i forbindelse med undersøgelsessager og/eller inden for rammerne af museets arbejdsplan.

Museet benytter det fællesmuseale registreringssystem, Regin, til registrering både af arkæologi og nyere tid. Der er udarbejdet dokumentation for ældre registreringspraksis ved museet og intern brugervejledning for den daglige benyttelse af Regin. Som tidligere selvstændigt statsanerkendt museum foretager Sydhimmerlands Museum sin registrering i en separat version af Regin, men det er hensigten at integrere denne nye afdelings registrering i museets samlede registrering.

Museet oplyser, at ca. 10% af samlingen består af genstande, der endnu ikke er nummereret eller dokumenteret. Denne pukkel, der især skyldes genstande, der afventer bedømmelse og genstande fra Aalborg Historiske Museums tidligere historie, påregnes afviklet i forbindelse med indflytning i et forventet nyt magasin i 2011.

For så vidt angår indberetning til centralregistre har museet indberettet 14.917 genstande til Museernes Samlinger (ekskl. Sydhimmerlands Museum), og museet foretager løbende elektronisk indberetning af arkæologiske sager til centralregistret Fund og Fortidsminder. Styrelsen har noteret sig, at museet i anden sammenhæng har indsendt en plan for indberetning til Museernes Samlinger, og at museet forventer, at indberetningsefterslæbet er afviklet i 2013.

- Museet fortjener anerkendelse for sin restriktive og velorganiserede indsamlingspolitik og for sin lange tradition for god registrering.
- Museet er i henhold til museumsloven forpligtet til at indberette både arkæologiske og nyere tids genstande i Museernes Samlinger. Det er kritisabelt, at et museum med en samling på ca. 250.000 numre kun har indberettet knap 15.000 genstande. Styrelsen har dog i anden sammenhæng accepteret museets handlingsplan for indhentning af indberetningsefterslæbet i 2013.
- Opmærksomheden henledes på, at museet i medfør af persondataloven har en oplysningspligt, der bl.a. indebærer at give, meddelere mv. skal informeres om, at deres oplysninger med navns nævnelse registreres i et offentligt tilgængelige registre (museets egen registrering og i de centrale kulturarvsregistre). Oplysningspligten kan f.eks. overholdes ved en tilføjelse til museets eksisterende kvitteringsseddel.

Deponeringer, udlån og indlån

Museet har helt nye, nedskrevne retningslinjer for udlån, indlån og deponering af genstande.

Museet skønner, at det aktuelt har udlånt ca. 500 genstande, herunder dog ikke medregnet knoglemateriale, der ligger i Panum-instituttet. Der er lånt genstande ud til såvel offentlige som private institutioner.

Tilsvarende skønner museet, at det aktuelt har indlånt 250-300 genstande.

- Museet bør ajourføre listerne over indlån og udlån og være opmærksom på pligten til at føre tilsyn med sine udlån.
- Museet opfordres til at overveje, om alle indlån er sagligt relevante, eller om nogen af dem snarere har karakter af, at museet stiller gratis lagerplads til rådighed.

Arkiver

Afdelingerne i Hals, Hobro og Hadsund har tilknyttet lokalhistoriske arkiver. Museet opfatter arkiverne som sagligt sammenhængende med museets samlinger. Derfor sker registreringen på arkiverne i Hadsund og Hobro allerede i museets registreringssystem, Regin, og det er planen, at også arkivet i Hals skal overgå til registrering i Regin.

- Museet bør være opmærksom på, at et lokalhistorisk arkiv kan være en administrativ afdeling under et museum, uden at arkivets samling af arkivalier af den grund nødvendigvis er integreret i museets samlinger og dermed underlagt museumsloven.
- Museet bør endvidere tage i betragtning, at der er væsentlig forskel i arkivers og museers indsamlingspraksis. Hvor arkivverdenen traditionelt indsamler efter det objektive, såkaldte proveniensprincip, er udgangspunkt for den museale indsamling undersøgelsens eller museumssagens saglige indhold.
- Kulturarvsstyrelsen opfordrer museet til at genoverveje de lokalhistoriske arkivers saglige integration i museet.

Biblioteker

Museets afdelinger har omfattende håndbiblioteker, som i Hadsund bl.a. rummer en stor Hans Kirk-samling og i Hobro fylder 52 hyldemeter.

- Museet opfordres til at udskille de bøger, som ikke benyttes i det daglige museumsarbejde, til relevante biblioteker.

Indsamling, undersøgelser og forskning

Museet har en indsamlingspolitik for hver enkelt faglige afdeling og fører desuden en restriktiv politik for, hvilke genstande, der indsamles. Al indsamling koordineres af en samlingsinspektør i samarbejde med museets konservator.

I den arkæologiske afdeling er accessionen primært knyttet til udgravningsvirksomheden i forbindelse med museets kapitel 8-arbejde. Museet foretager stort set ingen selvvalgte arkæologiske undersøgelser. Indsamlingen sker således ikke efter en overordnet indsamlingsplan, men inden for den enkelte undersøgelse tager museet stilling til accession alt efter anlægstype og datering og med baggrund i aktuel forskning inden for det pågældende område.

Inden for nyere tid indsamles kun genstande med relevans for de enkelte afdelingers ansvarsområder og inden for de fokusområder, som afdelingerne ifølge museets arbejdsplan skal specialisere sig på: Fæstnings- og militærvæsen i Hals, mølleri i Hadsund, byhistorie i Hobro, og i Aalborg købstadens historie med særlig vægt på renæssancen.

De enkelte afdelingers indsamling af arkivalisk materiale sker mindre restriktivt og mindre fokuseret. Her har indsamlingen et bredt lokalhistorisk og ikke et emnemæssigt sigte.

Museets arkæologiske samling bliver ofte benyttet i forskningsmæssig sammenhæng af danske arkæologer og patologer. Inden for nyere tids kulturhistorie har forskere benyttet museets samlinger til studier inden for bl.a. renæssancen, englandskrigene og besættelsestiden.

- Det er positivt, museet fører en restriktiv indsamlingspolitik inden for de emnemæssige rammer, der er beskrevet i museets arbejdsplan.

- Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet også formulerer en samlet skriftlig indsamlingspolitik, der fastlægger de overordnede prioriteringer og satsningsområder for hele museet samt de specifikke emner, som efter museets opfattelse bør være bedre repræsenteret i samlingen. Indsamlingspolitikken bør udformes, så museet kan henvise til den fastlagte politik, når museet må afvise donationer, som ikke er relevante i samlingen.
- Det er positivt, at museets samling benyttes i forskningssammenhæng.

Undersøgelser og forskning - Arkæologi

Den overvejende del af museets arkæologiske virksomhed er rettet mod varetagelsen af de opgaver, der følger af museumslovens kapitel 8. Arbejdet er fulgt op af en ganske omfattende forskning i emner som bebyggelsesstruktur i jernalderen, byudvikling i middelalder og renæssance, vikingetidens trelleborge mv. Også inden for de store og kendte fundsteder som Bejsebakken og Sejlflod har museet fulgt op med forskning.

Det Arkæologiske Faglige Råd har vurderet museets arkæologiske forskningspublikationer fra de seneste fire år. Rådet roser museet for dets faglige kompetence og omfattende forskningsproduktion. Især bemærkes, at museet gennem et ph.d. studium har markeret sig med grundforskning af international kvalitet.

Rådets udtalelse er vedlagt som særskilt bilag.

Undersøgelser og forskning - Nyere tids kulturhistorie

Inden for nyere tids kulturhistorie har museet siden 2005 gennemført ca. 35 forskningsprojekter af varierende omfang. De fordeler sig med 11 projekter om lokal- og regionalhistorie, 6 projekter i tilknytning til udstillinger og 18 projekter med fokus på bebyggelsehistoriske emner og den faste kulturarv. Projekterne er afsluttet med rapporter, publikationer og udstillinger.

I sammenhængen må også nævnes det forskningsbaserede samarbejde museet har haft med Reykjaviks Bymuseum og Islands Arkæologiske Institut om konsolidering af en vikingetidig tørveruin i Reykjavik.

Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie har vurderet museets nyere tids forskningspublikationer fra de seneste fire år. Rådet er imponeret over omfanget og kvaliteten af museets publikationer. Samtidig fremhæver rådet, at flere af museets medarbejdere deltager aktivt i forskningssamarbejder og i den nationale forskningsdebat.

Rådets udtalelse er vedlagt som særskilt bilag.

- Museets forskning er både særdeles omfattende og meget kvalificeret, og medarbejderne har gode faglige netværk. Museet har således meget at byde på og opfordres til at være opmærksom på mulighederne for at indgå i flere internationale sammenhænge.

Forvaltning af den faste kulturarv

Museet har generelt et velfungerende samarbejde med planmyndighederne i de fire kommuner, som museets ansvarsområde dækker. Det anføres dog, at samarbejdets karakter varierer fra kommune til kommune. Fra ”tæt dialog” med Aalborg Kommune over ”løbende dialog om enkeltsager” med Mariagerfjord Kommune, til ”spredt dialog” med Rebild og Jammerbugt kommuner.

I forbindelse med museumslovens kapitel 8-arbejde sender de fire kommuner alle lokalplaner til udtalelse hos museet. Kommunerne sender desuden alle enkeltsagsbehandlinger samt ugentlige byggesagslister, så museet kan dokumentere relevante bygninger før nedrivning.

Museet anfører, at kapitel 8 arbejdet lægger beslag på mange ressourcer. Alene i Aalborg Kommune behandlede museet således 5.744 byggesager, 11 råstofsager og 53 lokalplaner i 2008.

Ud over museumslovens kapitel 8-arbejde – sikring af kultur- og naturarv i forbindelse med den fysiske planlægning og forberedelse af jordarbejder – inddrages museet i forskellige projekter som den part, der varetager de kulturhistoriske interesser. Museet har blandt andet i amtslig eller regionssammenhæng udpeget kulturmiljøer til regionsplanen. For Skov- og Naturstyrelsen har museet behandlet sager om skovrejsning, og i samarbejde med Aalborg Kommune har museet gennemført et stort kulturarvskommuneprojekt. Samarbejdet med Rebild Kommune har primært omfattet enkeltsager som udpegning af kulturmiljøer og håndtering af råstofsager. Med Mariagerfjord Kommune har museet samarbejdet om projekt kulturarvskommune og en bevarende lokalplan for cementfabrikken Dania. I Jammerbugt Kommune har samarbejdet blandt andet vedrørt omdannelse af Kaas Briketfabrik til et historisk aktiv.

Efter aftale med Kulturarvsstyrelsen har museet siden 2008 varetaget tilsynet med fredede fortidsminder i hele Nordjylland.

Aalborg Kommune opfatter museet som en vigtig sparringspartner i forbindelse med kommuneplaner og byudvikling. I den forbindelse fremhæver kommunen museets indsats i projekt kulturarvskommune og i omdannelsen af Aalborgs havnefront. Kommunen forventer blandt andet, at museet koordinerer bestræbelserne på at formidle og markedsføre landsdelens markante vikingetidslokaliteter, og at museet er indstillet på at arbejde med nye digitale formidlingsformer.

- Det er positivt, museet og de fire kommuner i ansvarsområdet har et godt og velfungerende samarbejde.
- Efter Kulturarvsstyrelsens opfattelse løser museet museumslovens kapitel 8 opgaver på meget kvalificeret vis.
- Museet løser opgaven omkring tilsynet med de fredede fortidsminder godt, og museet har nået resultatkontraktens mål. Det er positivt, at museet bruger opgaven som springbræt til formidling af de fredede fortidsmindet.

Konservering og bevaring

Museets samling er fordelt i udstillings- og magasinbygninger af varierende kvalitet på adskillige adresser i tre kommuner. Museet har egen konservator og derfor et godt overblik over bevaringsforholdene.

Konservatoren vurderer, at hovedparten af samlingerne - skønmæssigt 70-75% - befinder sig i magasiner eller udstillinger med godt eller acceptabelt klima. I disse lokaler gælder det, at samlingernes tilstand generelt er god og stabil, og det skønnes, at over 75% af genstandene enten er udstillingsegne eller vil kunne klargøres til udstilling ved begrænset arbejdsindsats.

En betydelig del af samlingerne - konservatoren anslår 25-30% - befinder sig på magasiner eller i udstillinger med et klima, som betegnes som uacceptabelt, idet der hverken er opvarmning eller affugtning. Der er flere steder akutte problemer med aktiv korrosion, skimmelvækst og borebilleangreb. Langt de fleste af genstandene i magasinerne med uacceptabelt klima vil kunne stabiliseres alene ved at forbedre klimaet. Det må dog forventes, at genstandene fra disse magasiner generelt vil kræve en mere omfattende behandling, før de er egnet til udstilling.

På museets konserveringsværksted, der ligger sammen med magasinerne i Aalborg, kan konservatoren udføre basal konservering af kulturhistoriske genstande og de fleste processer inden for arkæologisk konservering. I øvrigt har museet et samarbejde med Bevaringscenter Nordjylland både om tilsyn og om mere komplekse konserveringsopgaver.

Museet har en nedskreven plan for bevaringsarbejdet. Udover en redegørelse for bevaringsprincipper og langsigtede mål, omfatter planen også opførelse af en ny magasinbygning i samarbejde med KUNSTEN, Nordjyllands Kunstmuseum, og Aalborg Stadsarkiv.

- Museet har et godt overblik over samlingernes bevaringstilstand og der føres løbende tilsyn.
- Kulturarvsstyrelsen forventer, at museet snarest efter overflytning til det nye fællesmagasin ikke længere opbevarer museumsgenstande under uacceptable klimaforhold.

Formidling

Museet oplyser, at det har som mål at fortælle nærværende historie til sine brugere og besøgende. I sit arbejde ønsker museet løbende at forbedre de eksisterende udstillinger og at udvikle nye formidlingsformer til gavn og glæde for såvel lokale som turister.

Museet har ikke formuleret en samlet strategi for formidlingen, men redegør i stedet for de temaer, der aktuelt formidles gennem udstillinger. Det fremgår, at museet søger hen mod en klarere tematisk og tidsmæssig profil på de enkelte udstillingssteder. Redegørelsen efterlader billedet af noget tilfældigt ”sammenbragte børn”, hvilket er forståeligt nok i lyset af de nylige fusioner.

Museet har ingen specifik formidlingsstrategi for børn og unge eller ”museumsfremmede” grupper. I praksis har museet dog en lang række aktiviteter rettet mod disse publikumskategorier: Hugin- og Muninklub, skoletjeneste og lejrskoleforløb på Fyrkat og i Boldrup, gratis årskort til byens nye studerende, cirkusskole i Rebild, undervisningstilbud og værksted på Lindholm Høje m.fl.

- Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet udarbejder en langsigtet, nedskrevet formidlingsstrategi, hvor det fremgår, hvilke målgrupper museet vil nå samt, hvad museet vil gøre for at nå dem.
- Museet opfordres til at være særlig opmærksomt på at medtænke ”museumsfremmede” som del af målgruppen for formidlingen.

Udstillinger

Museet omfatter 14 udstillingssteder:

Aalborg Historiske Museum, i den gamle museumsbygning i Algade, rummer udstillinger om udvalgte afsnit af Aalborg Bys nyere historie, temaudstillinger om sølvtoj og glas, samt to interiører i form af Harald Jensens bibliotek og en panelstue fra renæssancen. I de seneste fire år har afdelingen desuden vist syv særudstillinger foruden lidt mindre såkaldte forhalsudstillinger i den lille caféafdeling.

Museet arbejder i øjeblikket på at rejse finansiering til nyopsætning af udstillingerne i museumsbygningen. Det er meningen, at udstillingen i den gamle museumsbygning skal formidle Aalborg bys historie fra middelalder til i dag.

- Kulturarvsstyrelsen vurderer, at de to specialsamlingers fremtid og tilknytning til museet bør tages op til overvejelse, især i lyset af, at der ikke er knyttet nogen faglig ekspertise til samlingerne.

Gråbrødrekloster Museet i Algade i Aalborg formidler fortællingen om middelalderens klostre i Aalborg med udgangspunkt i de bevarede ruiner af det nedrevne gråbrødrekloster. Udstillingen åbnede i 2001.

- Det er Kulturarvsstyrelsens opfattelse, at udstillingen på forbilledlig vis formidler sit emne. Udstillingen fortjener stor opmærksomhed. Museet opfordres til at markere adgangen til det underjordiske museum tydeligere, så den ikke ”drukner” i gåadens virvar af reklameskilte, parkerede cykler og pølseboder.

Lindholm Høje Museet åbnede i 1992 og blev i 2008 suppleret med endnu et udstillingsafsnit og et auditorium. Museet formidler ikke blot den omkringliggende gravplads og bebyggelse på Lindholm Høje, der stammer fra perioden 400 til ca. 1000 e. Kr., men giver også en generel introduktion til centrale temaer i Nordjyllands oldtid. Udstillingerne benytter sig af moderne tekniske formidlingsformer og svarer i karakter til Gråbrødrekloster Museet.

I tilknytning til museet findes værkstedsfaciliteter, som benyttes til levendegørelser og undervisningsforløb.

- Det er styrelsens opfattelse, at Lindholm Høje Museet er moderne museumsformidling af bedste kvalitet, som museet med rette kan være stolt over.

Hals Museum rummer en traditionel lokalmuseumsudstilling med vægt på håndværks- og landbrugsgenstande, som imidlertid ikke kan betegnes som særligt egnstypiske. Det lokale fiskeri og lodsvæsen indgår som temaer i udstillingen, mens fæstningen foreløbig kun er overfladisk formidlet.

Museet arbejder med et omfattende projekt, der via reetablering af de nu nedrevne bygninger inden for skansen, skal formidle fæstnings- og militærvæsen i Nordjylland.

- Den nuværende udstilling giver ikke den introduktion til stedets særlige kulturhistorie, som må forventes.
- Fokusering på fæstnings- og militærhistorie synes at være oplagt, men denne udvikling af museet bør ske med forståelse i lokalsamfundet og efter koordinering med Statens Forsvarshistoriske Museer, Museet på Sønderborg Slot og andre, der formidler forsvarsværker.
- Museet skal være opmærksomt på, at det planlagte byggeri forudsætter dispensation fra fortidsmindefredningen af Hals Skanse.

Hadsund Egns Museum formidler de perioder af Sydøstthimmerlands historie, der især har sat sig spor på egnen: Renæssancen, tiden umiddelbart efter landboreformerne, den nye by Hadsund, industrialiseringen i 1970-erne. De perioderelaterede udstillinger i stuehuset er nye.

Havnø Mølle og *Ulsted Mølle* er arbejdende museer, der formidler dansk mølleri.

Als Hjemstavnsmuseum formidler byggeskik og boligindretning i Sydøstthimmerland i perioden 1750-1830.

Hobro Museum formidler Hobro Bys historie. I udstillingerne er der især lagt vægt på den forhistoriske samling og byen under industrialiseringen. Den forhistoriske udstilling åbnede i 2001.

Vikingecenter Fyrkat er et oplevelsescenter, der formidler hverdagsliv i vikingetiden. Centeret rummer kopier af vikingetids-gårde fra Vorbasse, som danner ramme om den levendegørelse, der er centerets bærende idé. Der er ikke udstillet museumsgenstande på centeret.

Cirkusmuseet formidler dansk cirkushistorie med hovedvægt på Cirkus Miehé. Museets formidling sker med udgangspunkt i Cirkus Miehés gamle 12-kantede ridehus. Den permanente udstilling er fra 1997.

Lystfartøjsmuseet formidler lystsejls i Danmark, primært på Mariagerfjord. Den permanente udstilling er fra 1997-2004.

Boldrup Museum formidler husmandsliv med udgangspunkt i et husmandssted med tilhørende kålgård, gamle dyreracer og afgrøder fra slutningen af 1800-tallet. Husmandsstedets interiører er opstillet i 1992.

Apotekersamlingen på loftet af Jens Bangs Stenhus viser genstande og interiører fra Svaneapoteket i stueetagen, der har eksisteret siden 1665.

PR-virksomhed

Museet optræder i de trykte og elektroniske medier, når der er nye eller relevante projekter eller aktuelle sager, hvor museet spiller en rolle. Museet leverer desuden artikler til den lokale presse. Aktuelle nyheder og arrangementer annonceres desuden på museets hjemmeside.

En række lokale virksomheder optræder som sponsorer for museet.

Museet udgiver hvert halve år en folder med oversigt over aktiviteterne på de enkelte afdelinger. Det deltager i "Opdag Jylland"s foldersamarbejde og samarbejder i øvrigt med kommunen og lokale turistbureauer om markedsføring og udvikling af PR.

- Museet fortjener anerkendelse for et meget højt aktivitetsniveau inden for formidling.
- Kulturarvsstyrelsen konstaterer stor forskel mellem de forskellige afdelinger med hensyn til formidlingens indhold og karakter, herunder hvorvidt den udnytter de potentialer, der ligger i samarbejde med undervisnings- og uddannelsessektoren.
- Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet – ligesom det har en samlingsinspektør – søger ansat en person, der kan varetage det med samlende ansvar for formidlingen på alle afdelinger.
- Museet opfordres til i samarbejde med kommunerne at overveje muligheden for en fælles skoletjeneste omfattende alle de kulturelle institutioner.

Publikum

Butik og café

Museet har salg af kioskvarer ved indgangen til alle de bemandede afdelinger. Sortimentet søges tilpasset afdelingens emnemæssige profil og varierer efter afdelingens størrelse.

På Aalborg Historiske Museum har publikum mulighed for selv at tage en kop kaffe ved cafébordene i forhallen tæt ved kiosken.

På Lindholm Høje driver museet café i større stil. Der er ansat en bestyrer og to assistenter. Museet opfatter cafeen som en integreret del af museets virksomhed. Tidligere forsøg med forpagtning er faldet uheldigt ud.

Museet stiller lokalerne på Lindholm Høje til rådighed for aktiviteter og arrangementer, som museet vurderer, har en karakter, der harmonerer med museets profil. I den sammenhæng indgår cafeen som et aktiv for museet.

Åbningstid

Museets 14 afdelinger havde i 2008 sammenlagt åbent i alt 14.814 timer. Åbningstiderne fordeler sig i hovedtræk således:

Aalborg Historiske Museum: Hele året med 6 dage a 7 timer om ugen: 2.165 timer om året.

Lindholm Høje Museet: Vinter: 6 dage a 6 timer om ugen. Sommer: 7 dage a 7 timer om ugen: 2.012 timer om året.

Gråbrødrekloster Museet: Hele året med 6 dage a 7 timer om ugen: 2.149 timer om året.

Hals Museum: Hele året med 5 dage a 6 timer om ugen: 1662 timer om året.

Als: 7 uger med 2 dage a 4 timer om ugen: 56 timer om året.

Havnø Smedje: 10 uger med 1 dag a 4 timer om ugen plus to ”maledage”: 52 timer om året.

Hadsund Egns Museum: 255 dage a 6 timer og 51 dage a 4 timer: 1734 timer om året.

Hadsund Museums Lokalhistoriske Arkiv: 1 dag om måneden a 3½ time og efter aftale.

Hobro Museum: 18 uger med 7 dage a 5 timer om ugen: 630 timer om året.

Hobro Arkiv: 51 uger med 1 dag a 8 timer om ugen: 408 timer om året.

Fyrkat: april – oktober: 1.088 timer om året.

Boldrup Museum: maj – sept.: 765 timer om året.

Cirkusmuseet: maj – sept.: 805 timer om året.

Lystfartøjsmuseet: maj – sept.: 765 timer om året.

Besøgstal

I 2008 var museets samlede besøgstal 82.421 eksklusiv deltagere i foredrag mv. og eksklusiv afdelingerne under Sydhimmerlands Museum. De besøgende var fordelt på museets væsentligste besøgssteder på følgende måde:

	Aalborg Hist. Mus	Gråbrødre- kloster	Apotek	Lindholm Høje	Hals	Hadsund	total
Voksenbillet	1.598	19.252		4.286	619	235	
Barnebillet 0-18 år - minus institution	3.306			5.335	741	173	
Voksen – rabat	567			3.951	317	576	
Barnebillet 0-18 år - institution	1.156			2.936	175	83	
Voksen gratis	12.411			13.542	7.326	389	
Månedsbillet	105			1.801	60	6	
Gratis uspecificeret		854	621			887	
I alt	19.143	20.106	621	31.851	9.238	2.349	82.421

Museet vurderer, at besøgstallet er godt, og at det via de mange tilknyttede foreninger har god kontakt til den nordjyske befolkning. Det er museets ambition at være i top 10 blandt de nordjyske attraktioner med hensyn til besøgstal.

Bygninger og udendørsarealer

Museets virksomhed fordeler sig på 27 bygninger af meget forskellig alder, kvalitet og historik

Bygningerne i Aalborg Kommune ejes af kommunen, som også varetager udvendigt vedligehold samt pleje af udendørsarealer. Museet står selv for indvendigt vedligehold.

I Rebild og Mariagerfjord kommuner står museet som ejer af bygningerne og som ansvarlig for vedligeholdelse og pleje af arealer.

Hovedparten af museets udstillingslokaler opfylder de mest basale klimakrav i forhold til de udstillede genstande. Men enkelte af museets udstillinger er opbygget i lokaler uden tilstrækkelig opvarmning eller klimastyring. Her står genstandene under opbevaringsforhold, som museet betegner som uacceptable.

Magasiner

Museet råder over magasiner med et samlet areal på ca. 3.500 m². De har meget forskellig kvalitet – fra gode til uacceptable opbevaringsforhold – og er fordelt på ca. 30 forskellige lokaler i 13 forskellige bygninger. For at samle hovedparten af museets magasiner og for at løse de problematiske opbevaringsforhold har museet sammen med KUNSTEN og Aalborg Stadsarkiv planlagt at opføre et nyt fællesmagasin. Byggeriet er netop sendt i licitation som OPP-projekt af Aalborg Kommune.

Sikringsforhold

Det er museets vurdering, at ydervægge, vinduer, døre og låse udgør en tilstrækkelig solid ramme om samlingerne i forhold til tyveri og indbrud. Med enkelte undtagelser, som museet er opmærksom på, er alle museets vigtigste bygninger sikret med tyverialarm med forbindelse til døgnbemandet central.

Bygningerne i Hals og Hadsund mangler tidssvarende automatiske brandalarmeringsanlæg, mens bygningerne under det tidligere Sydhimmerlands Museum og Aalborg Historiske Museum generelt er forsynet med moderne brandmeldesystemer.

Museet har ingen skriftlige instrukser til personalet i forbindelse med brand, tyveri og vandskader, men på de enkelte afdelinger afholdes der brandøvelser med instruktører fra brandvæsnet.

- Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet indleder en dialog med Mariagerfjord og Rebild Kommuner med henblik på at blive lettet for ejerforhold til og vedligeholdelsespligt på bygninger og udendørsarealer i de to kommuner.
- En del af museets magasiner lever ikke op til moderne standarder, og det må anses for ineffektivt, at magasinerne er fordelt på et stort antal adresser. Kulturarvsstyrelsen anerkender museets og Aalborg Kommunes indsats for at etablere et fællesmagasin.
- Museet mangler ansatte med særlig uddannelse i sikring og opsyn, hvilket institutionens størrelse taget i betragtning, må betegnes som uheldigt. Museet opfordres til at

være opmærksom på efteruddannelsesmuligheder, f.eks. i regi af Organisationen Danske Museer (ODM).

Organisation og administration

Administration og regnskab

Museet har tidligere haft en resultatkontrakt med Aalborg Kommune, men den seneste er på grund af arbejdspress ikke fornyet. Udover hvad der er aftalt i forbindelse med samdriftsaftalen, er der ikke indgået særlige aftaler med kommunerne.

Museet følger ikke noget edb-baseret administrationssystem, men benytter det "Wittske" system i styringen af administrative journalsager. Personalet omfatter to bogholdere. Aalborg Kommune varetager museets lønadministration.

Via Aalborg Kommune køber museet ekstern revision hos Ernest & Young.

Foreninger

Museet har venneforeninger i tilknytning til de syv af afdelingerne. Desuden samarbejder museet tæt med de fire foreninger: Kulturhistorisk Forening for Nordjylland, Jysk Arkæologisk Selskab, Selskabet for Aalborgs Historie, Historisk Samfund for Himmerland og Kjær Herred. Det samlede medlemstal er på ca. 3.600.

Museet bemærker, at det lægger megen arbejdskraft i disse foreninger. Men relationen til foreningerne har høj prioritet, da foreningerne repræsenterer et vigtigt bindeled mellem museet og den nordjyske befolkning.

Museets it-drift

Museet har indgået aftale med Aalborg Kommune om drift af it-systemer, herunder også varetagelse af back-up og sikkerhed. Alle afdelinger er koblet op på Aalborg Kommunes interne it- og telefonsystem – Sydhimmerlands Museum dog først pr. 1. januar 2010.

- Kulturarvsstyrelsen opfatter museets samarbejde med Aalborg Kommune om administration og it-drift som særdeles positivt.
- Styrelsen anerkender foreningernes betydning som museets forankring i lokalsamfundene, men museet opfordres til at overveje forankringens styrke i de enkelte foreninger. F.eks. bemærkes at Hobro Museumsforening kun har 40 medlemmer og støtteforeningen for Vikingecenter Fyrkat blot 30.

Ledelse og personale

Bestyrelse

Museets bestyrelse har 12 medlemmer. 6 medlemmer er kommunalt udpegede af de 3 kommuner, der har indgået samdriftsaftale i fællesskab (Aalborg Kommunes byråd udpeger 3 medlemmer, byrådet i Mariagerfjord Kommune 2 medlemmer og byrådet i Rebild Kommune 1 medlem). 2 medlemmer udpeges af museets medarbejdere, og 4 medlemmer udpeges af de foreninger, der er knyttet til museet.

Museets bestyrelse ved kvalitetsvurderingen:

- Per Svensson (formand), Kulturhistorisk forening for Nordjylland
- Kirsten Huusom (næstformand), Mariagerfjord Kommune
- Jørgen S. Rasmussen, Cirkusmuseets støtteforening
- Dorthe Wallin, Museumsforeningen for Hadsund og Omegn
- Niels Bork, Hals Museumsforening
- Lis Vestergaard, Aalborg Kommune
- Søren Nordhald, Aalborg Kommune
- Kjeld Kjærgaard Jensen, Aalborg Kommune
- Ronny Thomsen, Mariagerfjord Kommune
- Klaus Anker Hansen, Rebild Kommune
- Morten Pedersen, medarbejderrepræsentant
- Hanne Busch Andersen, medarbejderrepræsentant

Fire af bestyrelsens medlemmer sidder i forretningsudvalget, som varetager løbende sager.

På de fire årlige bestyrelsesmøder drøfter bestyrelsen strategi og handling i forhold til museets ressourcer. Bestyrelsen fører desuden jævnlig dialog med samdriftskommunerne om deres forventninger til museets rolle og dets placering i lokalområdet.

Repræsentantskab

Hver af nedenstående foreninger udpeger hvert fjerde år to medlemmer til repræsentantskabet

- Historisk Samfund for Himmerland og Kjær Herred
- Jysk Arkæologisk Selskab
- Kulturhistorisk Forening for Nordjylland
- Museumsforeningen for Hadsund og Omegn
- Museumsforeningen for Hals Kommune
- Selskabet for Aalborgs Historie
- Støtteforeningen for Lystfartøjsmuseet i Hobro
- Fyrkat Støtteforening
- Cirkushusets Støtteforening
- Boldrup Museumsforening
- Mariager Museumsforening

Repræsentantskabet mødes mindst en gang om året med museets bestyrelse, og det fastsætter selv sin dagsorden.

Personale

Museets leder siden 2002 er Lars Chr. Nørbach, ph.d. i forhistorisk arkæologi.

Efter den seneste fusion i 2009 med Sydhimmerlands Museum består museets fastansatte personale af 44 medarbejdere, hvoraf 34 er ansat på fuld tid.

Desuden har museet 77 medarbejdere med løsere ansættelse, heraf 12 i flexjob, 3 i jobtræning, 9 ansat med løntilskud, 11 projektansatte og 34 timelønnede.

Til medarbejderstaben må endvidere regnes 19 ulønnede, frivillige medarbejdere, der dels er knyttet til de to møller i Havnø og Ulsted, dels de tre afdelinger på Boldrup Museum, Cirkusmuseet og Lystfartøjsmuseet.

Efter museets opfattelse er der behov for en kommunikationsmedarbejder med formidlingsmæssig uddannelse. Desuden opfatter museet det som et problem, at driften af flere af afdelingerne i Sydhimmerland er baseret på frivillig arbejdskraft.

Der er udarbejdet en skriftlig arbejdspladsvurdering på museet, og museet følger Aalborg Kommunes personalepolitik.

Efter- og videreuddannelse

De midler, der er budgetteret til personalets efter- og videreuddannelse, benyttes hovedsageligt til det årlige faglige museumsmøde på Fuglsø. Desuden deltager museets inspektører i det omfang, de finder det nødvendigt, i formidlingsmøder inden for deres respektive fagområder.

Museet fremhæver, at de økonomiske rammer forhindrer, at det faglige personale får tilstrækkelig international kontakt og erfaring.

- Bestyrelsen anbefales at formulere en profil for de kompetencer, som ud fra strategiske hensyn bør være repræsenteret i bestyrelsen. Det kan overvejes, om relationerne til f.eks. Aalborg Universitet og det lokale erhvervsliv kunne styrkes via en revideret bestyrelsessammensætning.
- Ud fra en vurdering af museets formidling som værende særdeles omfattende, men ikke overordnet koordineret, er Kulturarvsstyrelsen enig i behovet for en tværgående formidlings og kommunikationsfunktion.
- Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet i lyset af den begrænsede økonomi formulerer en politik for efter- og videreuddannelse af medarbejdere.
- Museet bør være opmærksomt på, at det arbejde, der ydes fra frivillig side, skal have et fagligt acceptabelt niveau.

Økonomi

Museets økonomiske grundlag for de seneste fire år fremgår af nedenstående skema:

	2005	2006	2007	2008
Kommunalt tilskud i alt	9.592.043	9.921.431	9.635.999	9.966.579
Amt / Region tilskud i alt	1.124.019	1.144.251	1.321.881	1.338.961
Statstilskud i alt	1.118.927	1.384.838	1.464.929	1.485.967
Ikke offentligt tilskud	19.370	783.178	1.324.561	2.387.727
Tilskud personale	1.298.143		24.771	39.251
Andre indtægter	5.534.357	5.925.208	7.143.930	9.294.956
Entreindtægter i alt	418.801	431.639	421.021	443.351
Salgsindtægt i alt	999.082	835.780	1.263.509	2.369.965
Indtægter i alt	20.104.742	20.426.325	22.600.601	27.326.757

Museet anser sit økonomiske grundlag for at være spinkelt. I den forbindelse beklager museet en relativ beskæring af Aalborg Kommunes tilskud. Desuden anser museet statens økonomiske engagement for at være for lavt, især set i lyset af, at museet fulgt den

generelle politiske opfordring til at styrke sig gennem fusion med omliggende museer. Museet mener i dag at have en størrelse og et ansvarsområde, der kunne berettige til en godkendelse efter museumslovens § 16 og dermed til et større statsligt tilskud.

Aalborg Kommune har i sine bemærkninger spurgt, hvilke initiativer kommunen evt. kunne tage, som kunne bidrage til en § 16 godkendelse.

- Kulturarvsstyrelsen opfordrer museet til at være mere opmærksom på at søge de statslige puljer, ikke mindst de puljer der vedrører formidlingsopgaver.
- For så vidt angår spørgsmålet om en godkendelse af Nordjyllands Historiske Museum som såkaldt § 16 museum, henviser Kulturarvsstyrelsen til museumsloven og bemærkningerne hertil. Især henledes opmærksomheden på, at et museum for at oppebære tilskud efter § 16 skal udføre en virksomhed af ”særlig betydning”. Der skal være tale om ”nye og større initiativer af væsentlig museumsfaglig interesse”.
- Museet bør tage underskuddet på drift af caféen på Lindholm Høje særdeles alvorligt og overveje, om publikum på anden vis kan få mulighed for forfriskninger under besøget.
- Museet foreslås at overveje, om billetpriserne har et rimeligt niveau. 20 kr. for en billet til Aalborg Historiske Museum kan ikke siges at være for meget. Lav billetpris kan opfattes som signal om lav oplevelsesværdi og saglig kvalitet.

Konklusion og anbefalinger

Nordjyllands Historiske Museum er et stort museum med et imponerende højt aktivitetsniveau. Museets forskning er velanskrevet og omfattende, samlingerne er generelt velordnede og gennemregistrerede, og udstillingerne på Lindholm Høje og i Gråbrødre-klostermuseet er blandt de mest moderne kulturhistoriske udstillinger i Danmark.

Kulturarvsstyrelsen er fuldt ud tilfreds med museets tilsyn med de fredede fortidsminder, og museet har en høj kvalitet i sin arkæologiske virksomhed.

Museet er tydeligt præget af de seneste års sammenlægning med tre tidligere selvstændige museer. Endnu mangler en samlet vision for, hvad det overordnet set er for en historie, det nye store museum vil fortælle – en historie som både i form og indhold må være en anden end den, de tidligere selvstændige museer hver for sig kunne formidle. Den nylige fusionsproces viser sig også ved store og ikke nødvendigvis sagligt begrundede forskelle i samlingernes indhold, formidlingens karakter og samarbejdet med lokale myndigheder, skoler og foreninger.

Overordnet set anbefaler Kulturarvsstyrelsen museet at formulere en samlet vision for det nye store museum og at sikre ejerskab til den i hele museets organisation.

Kulturarvsstyrelsens specifikke kommentarer og anbefalinger opsummeres nedenfor:

Ansvarsområde og samling

Museets geografiske ansvarsområde strækker sig over fire kommuner, men den samdriftsaftale, der sikrer museets primære driftsgrundlag, er kun underskrevet af tre kommuner. Museet og de tre samdriftskommuner bør være opmærksomme på dette misforhold og gennem politisk og faglig dialog søge at få også Jammerbugt Kommune til at deltage i samarbejdet.

Museet har et meget bredt arbejdsfelt og beskæftiger sig med alle facetter af Nordjyllands kulturhistorie. Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet indsnævrer eller prioriterer sit arbejdsfelt, så museets emnemæssige profil bliver mere fokuseret.

I den sammenhæng bør museet gennemgå sin samling med henblik på eventuel udskillelse af genstande og genstandsgrupper, som ikke har relevans for museets ansvarsområde og reviderede arbejdsfelt.

Museet bør fastholde sin målsætning om en aktiv og restriktiv indsamling. Styrelsen anbefaler desuden, at museet formulerer en skriftlig indsamlingspolitik.

Museet bør klargøre, om dets samling også formelt omfatter de arkivalier, der opbevares i lokalhistoriske arkiver i afdelingerne i Hals, Hadsund og Hobro. Kulturarvsstyrelsen anbefaler generelt, at arkivalier i lokalhistoriske arkiver (uagtet evt. samdrift med et museum) ikke betragtes som en del af museets samlinger. Museet bør overveje muligheden for et formaliseret samarbejde, f.eks. med Aalborg Stadsarkiv, om varetagelse af arkivalier i de lokalhistoriske arkiver, der er knyttet til museets afdelinger.

Registrering

Museet har fastholdt sin lange og forbilledlige tradition for registrering på højt kvalitetsniveau. Men museet opfordres til at skærpe sin opmærksomhed på indberetningen til

Museernes Samlinger. Kulturarvsstyrelsen har i anden sammenhæng accepteret museets målsætning om, at indberetningsefterslæbet er afviklet i 2013.

Formidling

Museets formidling har høj prioritet og afspejler sig i en omfattende række forskelligartede formidlingsaktiviteter. Da museets fusionerede afdelinger har meget forskellig praksis, anbefaler Kulturarvsstyrelsen, at museet udarbejder en fælles formidlingsstrategi, der forsøger at sammentænke det bedste fra de enkelte afdelinger. I den forbindelse bør museet søge at formulere en mere offensiv strategi for formidling til brugergrupper, der normalt ikke benytter sig af museets tilbud.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler at museet:

- som en del af formidlingsstrategien udarbejder en plan for, hvordan udstillingerne på de enkelte afdelinger i højere grad får deres egen emnemæssige profil inden for museets samlede ansvarsområde.
- nytænker udstillingen i Hals, sådan at publikum i fremtiden kan få en orientering om stedet sat ind i en overordnet, kulturhistorisk ramme.
- i forbindelse med etablering af en ny byudstilling på Aalborg Historiske Museum afvikler de to studiesamlinger af glas og sølvtøj.
- også i udstillingsvirksomheden sikrer formidling af de omfattende arkæologiske udgravninger og den arkæologiske forskning, som museet udfører.

Bevarings- og magasinforhold

Museet har et godt overblik over bevaringsforholdene, selv om samlingerne opbevares i magasiner og udstillinger fordelt på talrige adresser. En del genstande opbevares i magasiner og udstillinger med klima, der må karakteriseres som utilfredsstillende.

Kulturarvsstyrelsen hilser med tilfredshed, at museet i samarbejde med andre nordjyske kulturinstitutioner har taget initiativ til bygning af et nyt, centralt fællesmagasin.

Kulturarvsstyrelsen henleder opmærksomheden på, at museumslovens krav til en forsvarlig bevaring af museets samling også gælder for deponerede genstande, som museet bør have ajourførte lister over.

Sikringsforhold

Generelt er museets sikring mod brand og tyveri fuldt tidssvarende, men museet bør sørge for at bygningerne i Hals og Hadsund forsynes med automatiske brandsikringsanlæg.

Kulturarvsstyrelsen forventer, at der på så stort et museum som Nordjyllands Historiske Museum er personale, der har gennemgået en uddannelse i sikring og opsyn.

Kulturarvsstyrelsens notat om museets digitale formidling

Hjemmesiden er sidst besøgt d. 11. november 2009

Overordnet design og navigation

Designmæssigt fremstår hjemmesiden som enkel og overskuelig. Navigationsmæssigt er siden dog præget af en rodet struktur, der gør kommunikationen uklar.

Design

Hjemmesiden er struktureret med en fast navigationsbarre i toppen, hvorunder der ligger et bredt billedfelt med skiftende billeder. Der ligger desuden et fast navigationsfelt i højre side. Det store midterparti udgør hjemmesidens kerne af tekstlige informationer og billeder.

I midterpartiet er det muligt at navigere rundt mellem de 9 afdelinger, der udgør Nordjyllands Historiske Museum. Klikker man på de enkelte museer, kommer der informationer knyttet til museet og en ny navigationsbarre øverst i midterpartiet.

Designmæssigt fremstår hjemmesiden overskuelig og enkel. For at tydeliggøre informationsstrukturen kunne man overveje at operere med flere undersider knyttet til et overordnet emne. For eksempel fremkommer ved klik på 'Skoletjeneste' i øverste navigationsbarre en side med en række links, der alle uddyber et emne. Disse links åbner ikke nye undersider, men tilføjer ny information til den aktuelle side, som man efterfølgende skal scrolle sig ned til. Kommunikationen er forvirrende, idet den bryder med vanlig praksis i hjemmesideopbygning.

Navigation

Mulighederne for at navigere rundt på siden er mange. Hjemmesidens tekstmængde er dog meget sparsom, hvorved man som bruger kommer til at klikke rundt på de samme sider, lige meget hvilken navigationsbarre man vælger. For eksempel navigationsbarren i højre side: Menupunkter 'Aktiviteter' viser adskillige underpunkter, der dog alle linker til en og samme side, nemlig forsiden på 'Aktiviteter'. Denne forside kan man også tilgå fra navigationsbarren øverst, og man kan i flere tilfælde tilgå samme forside fra navigationsbarren i midterpartiet, der hører til det enkelte museum. Samme struktur gør sig gældende for menupunktet 'Aktuelt'. Som bruger af hjemmesiden bliver man gentagende gange ført til den samme side, hvor man skal scrolle sig frem til de informationer, man ønsker.

Brugerens adfærd på hjemmesiden er ikke tænkt ind i navigationsstrukturen, hvorved mængden af links og menupunkter kommer til at fremstå som rodet kommunikation.

Informationsmængde

Informationsmængden er som før omtalt yderst sparsom, både hvad tekst og billeder angår. Det er meget lidt, man som besøgende får at vide om de enkelte afdelinger af museet, deres respektive samlinger og museet som organisation.

Det ville desuden lette den besøgendes forberedelse af et besøg, hvis hjemmesiden havde et link til et geografisk kort eller en kørselsanvisning både for bil og med offentlig transport.

Der findes ikke en engelsk udgave af hjemmesiden, hvilket må betegnes som en mangel for et museum med over 80.000 besøgende årligt (årsberetning 2008).

Årsberetninger fra de to sidste år er tilgængelige som pdf-filer fra forsiden. Med offentliggørelse af årsberetninger giver museet et klart signal om åbenhed overfor offentligheden. Beretninger giver den besøgende mulighed for at finde væsentlig information om museet, men beretninger af dette omfang (100 sider) læses naturligt nok kun af den mere end almindeligt interesserede læser og kan som sådan ikke erstatte et kommunikerende indhold.

Generelle anbefalinger

Med denne vurdering af hjemmesiden anbefaler vi:

- en grundig gennemgang af informationsarkitekturen, det vil sige en gentænkning af navigationen på sitet, herunder overvejelser om brug af undersider, der knyttes til overordnede mener
- en større informationsmængde af både tekst og billeder, hvorved læseren kunne få mere information om dels museets 9 afdelinger og deres samlinger, dels Nordjyllands Historiske Museum som samlet organisation
- overvejelser om museets afsendersignatur: med et mere fyldigt indhold og en mere brugervenlig informationsstruktur vil museet som afsender fremstå mere imødekomende, entydig og kommunikerende

JHA/URØ

Udtalelse fra Det Faglige Råd for Nyere Tids Kulturhistorie om museets forskningspublikationer

Nedenstående bedømmelse er foretaget af to medlemmer af Kulturarvsstyrelsens Råd for Nyere Tids Kulturhistorie. Den baserer sig på 179 titler, som museet har indsendt.

Indledning

Denne forskningsvurdering omhandler museets forskning i nyere tid og er ikke en vurdering af de enkelte indsendte publikationer eller de enkelte forskere (en del af publikationerne er allerede fagfællebedømt).

Der er tale om et museum med en meget stor publikationsintensitet og med en stor opmærksomhed på og prioritering af forskning og forskningsformidling. Museet henleder selv opmærksomheden på, at de i foråret 2009 har indgået kontrakt med Aalborg Universitetsforlag m.h.p. udgivelse af en del af museets produktion. Formålet med aftalen er museets ønske om en forankring i bibliometrien m.h.p. at styrke museets udgivelser gennem fagfællebedømmelse.

Den store mængde af publikationer, som er tilsendt Kulturarvsstyrelsen, indeholder forskningsformidling inden for følgende kategorier:

- årsberetninger og småskifter om og til lokalsamfund og myndigheder
- artikler til kulturhistoriske tidsskrifter
- monografier
- redaktionsarbejde og anmeldelser

Den sidste type samt publikationer uden ISBN-nummer er ikke inddraget i vurderingen, ligesom vi ikke har inddraget publikationer fra 2009. For den øvrige forskning gælder, at Nordjyllands Historiske museum, udover almene kulturhistoriske emner, særligt har specialiseret sig i forskning, som falder inden for følgende fire hovedområder: 1. industrihistorie og møller, 2. byudvikling, 3. renæssance og kirker samt 4. besættelsestid og frihedskæmpere. En fuldstændig publikationsliste, af museet selv opdelt i basisforskning og anvendelsesorienteret forskning, findes til sidst i vurderingen.

Industri

Inden for dette felt er det særligt museumsinspektør Morten Pedersens mange publikationer vedrørende Aalborgs cementindustri, der tegner museets profil. Pedersen har først og fremmest skrevet om cementindustriens teknologiske udvikling og om dennes sammenhæng med udviklingen i det industrielle miljø. Begrebet industrielt miljø refererer til fysiske strukturer i virksomhedskomplekserne – ikke kulturelle mønstre mellem ansatte – og studierne er kendetegnet af en grundig og problemorienteret udforskning af, hvordan udviklingen på det teknologiske og anlægsmæssige område hænger sammen med industriens generelle udvikling økonomisk og markedsmæssigt. I flere af studierne suppleres perspektivet med fabrikernes betydning for lokalområdet i mere bred forstand, forstået dels som arbejdsplads for oplandet dels som et markant fysisk islæt i kulturmiljøet. Studierne resultater er publiceret i mange forskellige sammenhænge og det er positivt at der på denne måde lægges vægt på at få formidlet bredt.

Inden for delvist samme tradition af teknologisk historie falder museumsinspektør Lise Andersens molinologiske publikationer. Skrifterne vidner om, at museet fastholder og prioriterer en væsentlig teknologisk viden, der i dette tilfælde udmønter sig i egentlige håndbøger rettet mod bevaring af møller.

I tilknytning til de teknologisk- og bygningsorienterede studier er der museumsinspektør Henrik Gjøde Nielsens publikationer om henholdsvis arbejderbevægelse

sens og sportsforeningernes historie i Hals kommune. Disse studier er overvejende deskriptive og snarere dokumenterende end styret af egentlige problemstillinger, som det ofte ses i sådanne lokale jubilæumsskrifter.

Bydannelse

Byhistorie med særligt henblik på Ålborg og Hals er naturligvis et vigtigt forskningsområde for museet. Her finder man forskning, der tager et konkret afsæt i bestemte anlæg, bygninger og institutioner, og som inddrager mange forskellige arkivalier, der kan sætte disse ind i en historisk kontekst. Hertil kommer en større monografi om Hadsunds historie skrevet af en museumsinspektør (Lise Andersen) i samarbejde med deltagere i et kursus i lokalhistorie.

Museets byhistoriske forskning er primært lokalt forankret og er i mindre grad bidrag af teoretisk art, fx urbanitetsteori. Fx har museumsinspektør Inger Kirstine Bladt i artiklen *Den store flugt* beskrevet bevægelsen fra land til by i Aalborgområdet. Artiklen bygger primært på de såkaldte NIHA-erindringer i Nationalmuseet, og er en fin og informativ systematisering af den viden erindringerne rummer inden for relevante temaer og rummer samtidig overvejelser over erindringernes kildemæssige begrænsninger. Bladt er derudover især repræsenteret ved korte artikler inden for det museale område. Pga. disse artiklers udprægede formidlingspræg falder de uden for nærværende vurdering.

Renæssance og kirker

Museets medarbejdere har bidraget aktivt til forskningsnetværket nordjyske renæssancestudier hvilket bl.a. har resulteret i udgivelsen af en solid og meget interessant antologi om renæssancen i Nordjylland (2007), hvor empiriske detailstudier kombineres med historieteoretiske refleksioner på bedste vis. Antologien er også eksemplarisk som et produkt af et samarbejde mellem forskere på og uden for museerne. Primus motor har været Henrik Gjøde Nielsen, som også tidligere har skrevet kirkehistorie, og som har publiceret flere bøger om enkelte kirker og om kirkernes rolle i det lokale samfund.

Besættelsestidshistorie

Der er en del artikler med fokus på besættelsestid, modstandsbevægelse og retsopgør i et lokalt perspektiv (Henrik Gjøde Nielsen), primært publiceret i lokalhistoriske årbøger samt i museets egen serie *Studier udgivet af Nordjyllands Museum*. Disse har fortrinsvis en biografisk og deskriptiv karakter og forholder sig ikke til den nationale besættelsestidsforskning, og det er formodentlig heller ikke et kerneområde for museet.

Konkluderende bemærkninger

Denne vurdering er på ingen måde en fyldestgørende omtale af museets forskning, idet værker og forfattere kun er nævnt sporadisk og primært som gode eksempler på overordnede tendenser. Ud over de eksempler og tendenser vi har peget på i ovenstående, vil vi fremhæve, at museet har en særdeles bred forskningsprofil, der udover de nævnte, afspejler sig i et bredt udvalg af publikationer om klassiske kulturhistoriske emner. Sammenfattende kan man sige, at Nordjyllands historiske museum har en imponerende produktion af forskningspublikationer inden for nyere tids område. Samtidig får man også indtryk af et museum, der prioriterer et bredt fagligt netværk, hvor bl.a. redaktionelt arbejde fylder en del. Endvidere deltager flere medarbejdere i den nationale forskningsdebat i form af anmeldelser. Det er også værd at bemærke at det er de faste museumsinspektører, der selv får forsket og udgivet deres forskning og kun i sjældnere tilfælde 'indkøbte' projektmedarbejdere. På trods af de mange pligtforskningsarbejder, der også har en solid kvalitet, er forskningssamarbejder og publikationer til akademiske tids-

skrifter tilsyneladende noget museet vægter højt, hvilket vi vil fremhæve som noget meget positivt.

Udtalelse fra Det Arkæologiske Faglige Råd om museets forskningspublikationer

Evalueringen er baseret på det indleverede materiale jf. nedenstående liste:

Indledende bemærkninger

Nordjyllands Historiske Museums fremsendte liste over forskningspublikationer¹ er omfattende inden for både forhistorien og middelalderen. Det må dog beklages, at det i en række tilfælde ikke fremgår, om disse publikationer er produceret helt eller delvist uden for museets regi.²

Basisforskning:

Inden for de forhistoriske publikationer (1-8) skal her fremhæves Torben Sarauw's publikationer (4, 5, 6, 7 og 8) vedrørende klokkebægerkulturen. Disse publikationer er et godt eksempel på, hvordan resultaterne fra en 'nødudgravning' er blevet brugt til basisforskning og i øvrigt også anvendelses-orienteret forskning. Gennem bearbejdningen og et ph.d. studium har det resulteret i forskning med international kvalitet, en forskning, der allerede nu refereres til af både danske og andre europæiske forskere.

Hvad angår de middelalderlige publikationer er der ingen, der i væsentlig grad baserer sig på arkæologisk materiale. Derimod udgør de eksempler på basisforskning indenfor dansk middelalderhistorie, der er fremsendt (44-47), solide bidrag til historieforskningen.

Anvendelsesorienteret forskning og udviklingsarbejde:

I museets Årsberetninger samt i andre publikationer er der en lang række fremlæggelser af de seneste års forhistoriske (11, 12, 13, 14, 15, 17, 25, 27, 28, 31, 33, 34, 38, 39, 40, 41 og 42) og historiske (31, 32, 44, 45-46, 49, 52, 53, 54, 55, 58, 59, 61, 62, 63, 65) arkæologiske undersøgelser. Listen omfatter også artikler om andre arkæologisk relaterede eller relevante emner. Det gælder detektor-arkæologi (43), fortidsmindernes tilstand (9), museets funktion som 'Tilsynsmuseum' (18, 23), museets udstillingsvirksomhed (36) og viser endelig medarbejderes deltagelse i internationale undersøgelser (19), anmeldelser af faglitteratur (38, 42) samt deltagelse i en aktuel debat (10). Endelig er der en præsentation af institutionens og medarbejderes deltagelse i det nyligt igangsatte forskningsprojekt "Kongens Borge" (22).

Selv om bygherrerapporter af en eller anden grund ikke er medtaget, så giver de mange publikationer et godt indtryk af museets omfattende og varierede arkæologiske aktiviteter.

Her skal opmærksomheden specielt henledes på de publikationer, der er anført inden for middelalder og som vedrører kulturmiljøer i Nordjyllands Amt (51 og 56). Her er skabt et let tilgængeligt materiale, der efter amtets nedlæggelse kan bruges af kommunerne i deres arbejde med at sikre væsentlige bevaringsværdier. Det gælder f.eks. kulturmiljøet ved Sebbesund og Sebbes Kloster, hvor det er redegjort for resultaterne af

¹ Den vedlagte liste er her nummereret for at gøre henvisninger lette. Numre i parentes henviser altså til den her foretagne nummerering.

² Forfatterens institutionelle tilknytning fremgår desværre kun sjældent og det er bl.a. med til at gøre det vanskeligt at vurdere i hvilken grad de enkelte artikler faktisk er et produkt af museets indsats. Eksempelvis er Sarauw's anmeldelse af Czebreszuk m.fl. (38) er henført til hans tid på Aarhus Universitet og burde derfor ikke være fremsendt. Det er i øvrigt generelt svært at vurdere, hvilke publikationer, der er helt eller delvis produceret under hans ph.d. studium på Aarhus Universitet. Et andet eksempel er artiklen om New excavations .. Bahrain (19), hvor forfatterne inkl. Niels Haue er henført til Moesgård Museum. For mange andre publikationer (ikke kun Sarauw's) er det umuligt at gennemskue i hvilket eller hvilke institutionelle rammer arbejdet er gennemført og det er derfor reelt umuligt, at vurdere i hvilken grad Nordjyllands Historiske Museum har investeret ressourcer i mange af de fremsendte publikationer. Det er i øvrigt i mine øjne ikke bare en problematik, der gælder kvalitetsvurderingerne af dette museum.

de arkæologiske undersøgelser fra vikingetiden og middelalderen og på baggrund af disse behandles bevaringstilstandene og den indsats, der har været gjort for at sikre kulturværdierne og de uløste problemer, der stadig knytter sig til området.

Et andet vigtigt kulturmiljø er selvsagt de ældre dele af Aalborg (56), der set i lyset af undersøgelsen i bl.a. Algade 9 har vist sig at rumme usædvanligt gode og omfattende arkæologiske levn fra den tidligste middelalder til renæssancen (54). De problemstillinger, der rejses i Regionplanen vedr. Aalborg (56) må vel siges at være aktualiseret gennem undersøgelserne i bl.a. Algade og kan som følge heraf give anledning til nye, grundige overvejelser omkring bevaringen af kulturværdier.

Sammenfatning

Publikationerne fra NHM afspejler et museum med et bredt spektrum af faglige kompetencer inden for arkæologien.

I den grad Sarauw's og Morten Pedersens publikationer er NHM's fortjeneste, viser de, at museet har faglig kompetence og ressourcer, der har resulteret i grundforskning af international standard.

De mange korte fremlæggelser viser også, at der de senere år er undersøgt et omfattende arkæologisk materiale, der fortjener egentlig publikation. Man må håbe, at museet vil prioritere og skaffe midler til sådanne publikationer samt fortsætte og udbygge den anvendte forskning herunder formidlingen af de mange arkæologiske undersøgelser.

Martin Mikkelsen, Viborg Stiftsmuseum
(Lennart S. Madsen, Museum Sønderjylland)

Nordjyllands Historiske Museum - publikationsfortegnelse

Museets forbemærkning

I det følgende opregnes Nordjyllands Historiske Museums forskningsproduktion periodisk efter Forhistorie, Middelalder og Nyere tid, inddelt i henholdsvis Basisforskning og Anvendelsesorienteret forskning, som igen er underinddelt forfatteralfabetisk.

Det skal bemærkes, at Nordjyllands Historiske Museum i foråret 2009 indgår kontrakt med Aalborg Universitetsforlag med henblik på udgivelse af en del af museets produktion. Formålet med aftalen er museets ønske om en forankring i bibliometrien med henblik på at styrke museets udgivelser gennem fagfællebedømmelse.

En del af nedennævnte produktion er udgivet i bøger og periodica, som indgår i rankingsystemet, og har således været underkastet fagfællebedømmelse.

Fortegnelsen afsluttes med en forfatterliste.

Kulturarvsstyrelsens kommentar

Numrene til venstre for hver titel er tilføjet af Kulturarvsstyrelsen og henviser til de tilsvarende numre i udtalelsen fra Det Arkæologiske Faglige Råd.

Forhistorie – Basisforskning

1. Elisabeth Barfod Carlsen: Snorup, Der Brakteat. HOOPS, Reallexikon der Germanischen Altertumskunde. Band 29, side 181-182. Walter De Gruyter, Berlin & N.Y. ISBN 3-11-018360-9
2. Torben Trier Christiansen: Detektorfund og bebyggelse. Det østlige Limfjordsområde i yngre jernalder og vikingetid. KUML 2008, side 101-143.
3. Lars Christian Nørbach: Snorup. HOOPS, Reallexikon der Germanischen Altertumskunde. Band 29, side 177-181. Walter De Gruyter, Berlin & N.Y. ISBN 3-11-018360-9
4. Torben Sarauw: Male Symbols or Warrior Identities? The 'Archery Burials' of the Danish Bell Beaker Culture. *Journal of Anthropological Archaeology* 26, 2007, side 65-87. ISBN 0278-4165.
5. Torben Sarauw: On the outskirts of the European Bell Beaker Phenomenon – the Danish case. www.jungsteinSITE.de, side 1-61, 2007.
6. Torben Sarauw: Early Late Neolithic dagger production in northern Jutland: marginalised production or the source of wealth? *Bericht der Römisch-Germanischen Kommission*, 87, 2006, 2008, side 215-272. ISBN 978-3-8053-3775-5.
7. Torben Sarauw: On the Outskirts of the European Bell Beaker Phenomenon. The settlement of Bejsebakken and the social organisation of Late Neolithic societies. *Offa Bücher* 84, side 83-125, 2008. ISBN 978-3-529-01184-9.
8. Torben Sarauw: Danish Bell Beaker pottery and flint daggers; the display of social identities? *European Journal of Archaeology* [udkommer 2009].

Forhistorie – Anvendelsesorienteret forskning

9. Lone Andersen: Fredede Fortidsminder omkring Sæby. *Sæbybogen 2008*. Udgivet af Sæby Museum og Arkiv, side 31-50. ISSN 1602-7159
10. Elisabeth Barfod Carlsen: Ting og typer. *Arkæologisk Forum*. Nr. 15, 2006, s.32-35. ISSN 1399-5545
11. Torben Trier Christiansen: Sdr. Tranders – en gravplads fra ældre germansk jernalder. *Årsberetning 2005. Nordjyllands Historiske Museum*, 2006, side 14-17. ISBN 87-91381-08-8.
12. Torben Trier Christiansen: Bronzealderbebyggelsen ved Astrup. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 35-37. ISBN 87-91381-11-8.
13. Torben Trier Christiansen: Tviehøj – en plyndret gravhøj med to jættestuekamre. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 38-41. ISBN 87-91381-11-8.
14. Njal J. Geertz: Nr. Uttrup – et langhus fra Senneolitikum. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 32-34. ISBN 87-91381-11-8.
15. Lars Guldager: Lykkensgård – en bebyggelse med nedgravede huse fra ældre jernalder. *Årsberetning 2005. Nordjyllands Historiske Museum*, 2006, side 20-22. ISBN 87-91381-08-8.
16. Per Thorling Hadsund: Borremosekvinden – en ganske særlig gæst. *Årsberetning 2004. Nordjyllands Historiske Museum*, 2005, side 11-14. ISBN 87-91381-04-5.
17. Per Thorling Hadsund: Fremstilling af ansigtsperler. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 31. ISBN 87-91381-11-8.
18. Niels Haue: Vive Østergård – en boplads fra ældre bronzealder i Østhimmerland. *Årsberetning 2004. Nordjyllands Historiske Museum*, 2005, side 27-28. ISBN 87-91381-04-5.

19. Niels Haue: 2005 New excavations at the Barbar Temple, Bahrain. *Arabian Archaeology and Epigraphy*. Vol. 16, 2 side 105-128. Fl. Højlund, P. Bangsgaard, J. Hansen, N. Haue, P. Kjærsum, D. Lund (ed.).
20. Niels Haue: Nyberejsning af de fredede fortidsminder i Nordjyllands Amt. *Årsberetning 2005. Nordjyllands Historiske Museum*, 2006, side 18-19. ISBN 87-91381-08-8.
21. Niels Haue: Nyberejsning af fredede fortidsminder i Nordjylland. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 11-14. ISBN 87-91381-11-8.
22. Niels Haue, Andres Dorbat og Esben Schlosser Mouritsen: Kongens Borge – nye undersøgelser ved Fyrkat. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 5-8. ISBN 978-87-91381-14-0
23. Niels Haue, Elisabeth B. Carlsen, Tina L. Rasmussen, Lone Andersen og Lars Guldager: Fortidsmindernes tilstand. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 9-11. ISBN 978-87-91381-14-0.
24. Tommy Jensen: ”Ildmagerens Værksted” – et formdlingsrum. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 92-94. ISBN 978-87-91381-14-0
25. Linn Mattsson: Ansigtspærl. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 29-31. ISBN 87-91381-11-8.
26. Lars Egholm Nielsen: Affaldslag og hustomter fra yngre stenalder. *Årsberetning 2004. Nordjyllands Historiske Museum*, 2005, side 38-41. ISBN 87-91381-04-5.
27. Lars Egholm Nielsen: Trandersgård – et indblik i ældre jernalders bebyggelsesstruktur. *Årsberetning 2005. Nordjyllands Historiske Museum*, 2006, side 31-34. ISBN 87-91381-08-8.
28. Lars Egholm Nielsen: Fugle og sten på majsmarken. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 12-14. ISBN 978-87-91381-14-0
29. Jens Nikolaj Nielsen: Postgården – bebyggelsespor og grave fra yngre jernalder. *Årsberetning 2004. Nordjyllands Historiske Museum*, 2005, side 35-37. ISBN 87-91381-04-5.
30. Jens Nikolaj Nielsen: Bronzealderens huse. *Årsberetning 2005. Nordjyllands Historiske Museum*, 2006, side 38-41. ISBN 87-91381-08-8.
31. Jens Nikolaj Nielsen: Tangsalt. *Skalk* nr. 1, 2008, s. 27-31.
32. Jens Nikolaj Nielsen: Tinsholt og Glargårde. *Skalk* nr. 2, 2008, s. 18-26.
33. Jens Nikolaj Nielsen: Postgården. *Skalk* nr. 6, 2008, s. 6-10.
34. Simon Kjær Nielsen: Jernalderbopladsen ved Vester Hassing kirke. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 21-25. ISBN 978-87-91381-14-0
35. Lars Christian Nørbach: Udvidelsen af Lindholm Høje Museet. *Folkeoplysning*, December 4, 2006, side 11-12.
36. Lars Christian Nørbach: Nye Udstillinger på Lindholm Høje Museet. *Nye udstillinger i nye rammer. Dansk Tidsskrift for Museumsformidling* nr. 27. Udgivet af Forlaget Hikuin og Moesgård Museum, 2007, side 169-178.
37. Torben Sarauw: Højspændt arkæologi. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2003*, 2004, side 13-15. ISBN 978-87-91381-14-0
38. Torben Sarauw: [Anmeldelse af]: J. Czebreszuk and M. Szymt (eds.). The Northeast Frontier of Bell Beakers. Proceedings of the symposium held at the Adam Mickiewicz University, Poznań (Poland), May 26-29 2002. BAR International Series 1155. Oxford 2003. *Germania*. 2005. ISBN 1-84171-525-5.
39. Torben Sarauw: Bejsebakken. Late Neolithic Houses and Settlement Structure. *Nordiske Fortidsminder Serie C*. København 2006. ISBN 87-87483-76-9
40. Torben Sarauw: Bejsebakken – a Bell Beaker Site in Northern Jutland. In: V.-P. Herva (ed.), *People, Material Culture and Environment in the North. Proceedings of the 22nd Nordic Archaeological Conference University of Oulu, 18-23 August 2004*, 238-247. ISBN 951-42-8133-0.
41. Torben Sarauw: Flintdolke – et 4300 gammelt eksporteventyr. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 15-20. ISBN 978-87-91381-14-0
42. Torben Sarauw: [Anmeldelse af]: Åsa Berggren: Till och från ett kärr, Den arkeologiska undersökningen av Hindbygården. Malmöfynd 17, Malmö Kulturmiljö. Malmö 2007. Fornvännen [udkommer 2009].
43. Claus Holm Sørensen: Detektorarkæologi. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 50-51. ISBN 978-87-91381-14-0

Middelalder – Basisforskning

44. Bodil Frandsen: *Til glæde og salighed*. Aalborgbogen 2006. Udgivet af Selskabet for Aalborgs Historie, Aalborg 2007. ISBN 87-87409-25-9
45. Morten Pedersen: Brugen af kapelbetegnelsen i det middelalderlige Slesvig Stift. Aspekter af det slesvigske sognemønsters etablering og udvikling. *Hikuin 33*, Århus 2006, side 29-60. ISSN 0105-8118, ISBN 87-90814-36-3.
46. Morten Pedersen: Kirker og kirkestruktur i Ejdersted i middelalderen. *Sønderjysk Månedsskrift*, nr. 7, 2008, side 256-262.
47. Morten Pedersen: Kirke og kirkestruktur i middelalderen. *Målebladet 4*. Kort- og Landmålingsteknikernes Forening, Århus, 2008, side 10-13. ISSN 0905-085X. [Samme som ovenfor, ikke vedlagt]

48. *Middelalder – Anvendelsesorienteret forskning*

49. Lise Andersen: [Anmeldelse af]: Chr. Fischer: Tidlige Danske Vandmøller. To middelalderlige vandmøller ved Tovstrup og Vejerslev. *International Molinology. Journal of the International Molinological Society*, no. 70, 2005, side 44.
50. Christian Graabach-Klinge: Bredegade 18 i Aalborg – en udgravning under tag. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 38-42. ISBN 978-87-91381-14-0
51. Christian Vrængmose Jensen m.fl.: *Kulturmiljøer, tillæg til Regionplan for Nordjyllands Amt 2005*:
  - Nørholm (side 200-207)
  - Glenstrup (side 817-822)
  - Gl. Skørping (side 856-862)
  - Vitskøl Kloster, del af kulturmiljøet Vitskøl Kloster – Bjørnsholm (side 977-983)
52. Christian Vrængmose Jensen: Halkær voldsted. *Årsberetning 2005. Nordjyllands Historiske Museum*, 2006, side 23-26. ISBN 87-91381-08-8.
53. Christian Vrængmose Jensen: Middelalderen på landet – undersøgelser i Torpet og på Alstrup Hede. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 42-47. ISBN 87-91381-11-8.
54. Christian Vrængmose Jensen: "Gavlhuset" – Algade 9 i Aalborg. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 26-37. ISBN 978-87-91381-14-0
55. Christian Vrængmose Jensen, Stig Bergmann Møller og Bente Springborg: Byarkæologi i Hobro. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 20-28. ISBN 87-91381-11-8.
56. Stig Bergmann Møller m.fl.: *Kulturmiljøer, tillæg til Regionplan for Nordjyllands Amt 2005*:
  - Øland (side 58-66)
  - Husby Hole (side 117-120)
  - Sebbersund og Sebber Kloster (side 176-184)
  - Aalborg – den "gamle by" (side 243-255)
  - Dronninglund Slot, Dronninggårds Mark og Dronninglund by (side 564-578)
  - Grynderup (side 907-913)
  - Voldsteder og borge (side 1044-1056)
57. Stig Bergmann Møller: Den ny museumslov og byarkæologi. *Årsberetning 2004. Nordjyllands Historiske Museum*, 2005, side 5-10. ISBN 87-91381-04-5.
58. Stig Bergmann Møller: Østerå - Aalborgs middelalderlige havn. *Bolværker - fra middelalderen og nyere tid*. Næstved Museum 2005, side 49-60. ISBN 87 88461 580.
59. Stig Bergmann Møller: Aalborgs ældste tid – perioden ca. 900 - 1200. I: Hans Andersson, Gitte Hansen og Ingvild Øye (red.): *De første 200 årene – nyt blik på 27 skandinaviske middelalderbyer*. Universitetet i Bergen Arkeologiske Skrifter. UBAS Nordisk 5, 2008, s. 195-214. ISBN 978-82-90273-85-4.
60. Stig Bergmann Møller og Morten Pedersen: Gamle Aalborghuse – en ressource for lokal udvikling. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 80-86. ISBN 978-87-91381-14-0.
61. Stig Bergmann Møller og Bente Springborg: Gennem Aalborg fra nord til syd. *Årsberetning 2005. Nordjyllands Historiske Museum*, 2006, side 9-13. ISBN 87-91381-08-8.
62. Stig Bergmann Møller og Bente Springborg: Middelalderens og renæssancens Hobro – samt lidt om nyere tid. *Fra Himmerland og Kjær Herred 2008*, s. 105-131. ISSN: 0107-9301.
63. Stig Bergmann Møller, Bente Springborg og Jakob Ørnbjerg: Aalborgs befæstning i renæssancen. I: Søren Bitsch Christensen (red.): *Renæssancens befæstede byer. Danske Bystudier 5*. – i trykken, ca. 28 sider, vedlagt i manuskriptform.
64. Bente Springborg: Sakristi på sakristi. *Årsberetning 2005. Nordjyllands Historiske Museum*, 2006, side 45-49. ISBN 87-91381-08-8.
65. Bente Springborg: Vor Frue i Aalborg. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 43-49. ISBN 978-87-91381-14-0

Nyere tid - Basisforskning

66. Lise Andersen m.fl.: Hadsund – en by bliver til. 2004. ISBN 87-988211-1-3
67. Lise Andersen: Om at kende en ædelsten, når man ser den (om franske møllesten). *Møllen* nr. 3571, 2005, side 106-110.
68. Lise Andersen: "Fjedersvikning – oprindelse og udbredelse". *Møllen* nr. 3576, 2006, side 86-90.
69. Lise Andersen og John Jensen: *Danske vand- og vindmøller. Håndbog for møllepassere*. Hadsund Egnsmuseum 2006.
70. Lise Andersen under medvirken af John Jensen: Spring sails and hybrid sails on Danish windmills. *International Molinology*, No. 74, July 2007, side 2-8.
71. Lise Andersen: Troldkvinder ved Mariager Fjord. *Fra Reformation til Enevælde. Renæssancen i Nordjylland 1536-1660*. Udg. af Nordjyske Museers Østkystnetværk 2007, side 53-77.
72. Lise Andersen: Jakob Seefeldt – fra landadel til højadel. *Fra Reformation til Enevælde. Renæssancen i Nordjylland 1536-1660*. Udg. af Nordjyske Museers Østkystnetværk 2007, side 77-91.
73. Inger Kirstine Bladt: Fra melsæk til matrostøj – om genbrug i fortid og nutid. *Fra Himmerland og Kjær Herred 2005*,

- udgivet af Historisk Samfund for Himmerland og Kjær Herred, side 95-105. ISSN 0107-9301.
74. Bodil Frandsen: På vandring i renæssancetidens Aalborg. *Fra Reformation til Enevælde. Renæssancen i Nordjylland 1536-1660*. Udg. af Nordjyske Museers Østkystnetværk 2007. Side 123-148. ISBN 978-87-992206-0-1
  75. Poul R. Kruse og Edith Kruse: *Brug af lægemidler i Nordjylland i 1790'erne – Behøst gennem Aalborg Svæbeapoteks receptbog*. Udgivet af S. C. Strojbergs Fond til bevarelse af Jens Bangs Stenhus og Nordjyllands Historiske Museum, 2008. ISBN 978-87-91381-13-3.
  76. Henrik Gjøde Nielsen: *Til kirkens pryd og herskabets ære. Klarup Kirke og Klarupgård*. Klarup Kirke og Klarupgårds Forlag, 2005. ISBN 87-990742-0-6.
  77. Henrik Gjøde Nielsen: *Øster Hassing Kirke. 1880 – 29. august – 2005*. Udgivet for Øster Hassing Menighedsråd af Hals Museum, 2005. ISBN 87-90845-27-7.
  78. Henrik Gjøde Nielsen: *En bygning besejres. Billeder af arbejderbevægelsens og Socialdemokratiets historie i Hals Kommune 1924-2005. 7. juni 1945 – Socialdemokratiet i Hals Kommune – 7. juni 2005*. Hals Museum. ISBN 87-90845-29-3.
  79. Henrik Gjøde Nielsen og Jens Andersen [ph.d., leder af Museumscenter Hanstholm]: "Wuri" – historien om et sejlivet skib. *Vendsyssel Årbog* 2005, side 41-52. Historisk Samfund for Vendsyssel. ISBN 87-87881-57-8. ISSN 0085-7645.
  80. Henrik Gjøde Nielsen: Hals Havn. *Fra Himmerland og Kjær Herred 2005*, side 129-158. Udgivet af Historisk Samfund for Himmerland og Kjær Herred. ISSN 0107-9301.
  81. Henrik Gjøde Nielsen: *Tre byer – tre befrielse. Aalborg 5. maj 1945 – 23. maj 1947. Helberskov 5. maj 1945 – 10. maj 1945. Hals 5. maj 1945 – 17. maj 1945*. Studier udgivet af Nordjyllands Historiske Museum, 2006. ISBN 87-91381-05-3.
  82. Henrik Gjøde Nielsen: Livsstraf. Henrettelserne i Undallslund Plantage ved Viborg 1946-1949. *Fra Viborg Amt 2006*, side 90-111. ISBN 87-87235-37-4.
  83. Henrik Gjøde Nielsen: Overkrigskommissær Christen Christensen. *Fra Himmerland og Kjær Herred 2006*, side 9-24. ISSN 0107-9301.
  84. Henrik Gjøde Nielsen: Forbudte fotos fra 40'erne. *Fra Himmerland og Kjær Herred 2006*, side 139-146. ISSN 0107-9301. ISSN 0106-4797.
  85. Henrik Gjøde Nielsen: *At fremme sportens interesse. Hals forenede Sportsklubber 1932-2007*. Hals Museum, 2007. ISBN 978-87-90845-32-2.
  86. Henrik Gjøde Nielsen: *Støvring Kirke*. Hals Museum, 2007. ISBN 87-90845-36-6.
  87. Henrik Gjøde Nielsen: *Hvor regnbuen ender – Kunst i Ulsted*. Hals Museum, 2007. ISBN 978-87-90845-35-3.
  88. Henrik Gjøde Nielsen: Ovn til gloende kugler forefindes ikke. Johan Christian Stabells rejse i det østjyske sommeren 1810. *Østjysk Hjemstavns 2007*, side 154-165. ISSN 0108-3570.
  89. Henrik Gjøde Nielsen: Seksten salver. De henrettede – Undallslund Plantage ved Viborg 1946-1949. *Fra Viborg Egnen 2007*, side 73-99. ISBN 978-87-87235-39-6.
  90. Henrik Gjøde Nielsen: Klarupgård og Klarup Kirke i renæssancetiden. *Fra Reformation til Enevælde. Renæssancen i Nordjylland 1536-1660*. Udg. af Nordjyske Museers Østkystnetværk, 2007, side 91-122. ISBN 978-87-992206-0-1.
  91. Henrik Gjøde Nielsen: Hals Skanse 1625-1677. *Fra Reformation til Enevælde. Renæssancen i Nordjylland 1536-1660*. Udg. af Nordjyske Museers Østkystnetværk, 2007, side 269-298. ISBN 978-87-992206-0-1.
  92. Henrik Gjøde Nielsen: *Klarup Skole*. 2008. ISBN 978-87-90845-38-4.
  93. Henrik Gjøde Nielsen: Overalt er det hele kun maadeligt. Johan Christian Stabells inspektion af kystbefæstningerne i Himmerland og Kjær Herred sommeren 1810. *Fra Himmerland og Kjær Herred 2008*, s. 133-146. ISSN 0107-9301.
  94. Henrik Gjøde Nielsen: Storm Fæstning Hirtshals! – Den nordjyske modstandsbevægelses planer om et invasionsbrohoved i Vendsyssel. *Vendsyssel Årbog 2008*. S. 21-32. ISBN 87-87881-60-8. ISSN 0085-7645.
  95. Henrik Gjøde Nielsen: Hals Skanse og Hals By. Publiceres i *Renæssancens befæstede byer – Danske bystudier bd. 5*, 2009. (Manuskript vedlagt.)
  96. Morten Pedersen: Indgangsvinkler til studiet af de danske cementfabrikkers bebyggelsesmiljø. *Danske Museer*, nr. 1, 2005, side 4-7.
  97. Morten Pedersen: Udpegning af industriminder i Nordjyllands Amt. *Fra Himmerland og Kjær herred 2005*, side 59-78. ISSN 0107-9301
  98. Morten Pedersen: Dansk Eternit Fabrik A/S – aspekter af virksomheden og dens historie. *Fabrik og Bolig 2005*, Selskabet til bevarelse af industrimiljøer (udg.), side 2-24. ISSN 0106-3324.
  99. Henning Bender & Morten Pedersen: *Aalborg og cementen*. Aalborgbogen 2006. Udgivet af Selskabet for Aalborgs Historie, Aalborg 2006. ISBN 87-87409-24-0.
  100. Morten Pedersen: The industrial milieu of the Danish cement industry 1840-1935. http://www.ticcihcongress2006.net/papers_11.html
  101. Caspar Jørgensen & Morten Pedersen: Introduction. Caspar Jørgensen & Morten Pedersen (red.): *Modernism and Rationalization*, Kulturarvsstyrelsen og Nordjyllands Historiske Museum, Skrifter fra Nordjyllands Historiske Museum nr. 2, 2007, side 7-11. ISBN 978-87-91381-12-6.

102. Caspar Jørgensen & Morten Pedersen (red.): *Modernism and Rationalization*, Kulturarvsstyrelsen og Nordjyllands Historiske Museum, Skrifter fra Nordjyllands Historiske Museum nr. 2, 2007. ISBN 978-87-91381-12-6.
103. Morten Pedersen: *De danske cementfabrikkers bebyggelsesmiljø. En undersøgelse af forandringer i en branches industrielle miljø ved den anden industrielle revolution*. Skrifter fra Nordjyllands Historiske Museum nr. 3. Syddansk Universitetsforlag, Odense, 2008. ISBN 978-87-7674-241-6.
104. Morten Pedersen m. fl. (red.): *Industrimiljøer. Den Jyske Historiker nr. 121-122*, 2008 [udkommer januar 2009, print 1. korrektur vedlagt].
105. Morten Pedersen: En ny tids cementfabrikker. Morten Pedersen m. fl. (red.): *Industrimiljøer. Den Jyske Historiker nr. 121-122*, 2008 (23 sider) [udkommer januar 2009, print 1. korrektur vedlagt].
106. Morten Pedersen: Cement Plants of a new Era – using Industrial Archaeology to investigate the *Common Sense Principles of the Second Industrial Revolution*. Paper for 36th CIMUSET conference 2008, Arbejdermuseet 29. august 2008 (20 sider) [trykkes medio 2009 i Caspar Jørgensen & Morten Pedersen (red.): *Industrial landscapes*. Skrifter fra Nordjyllands Historiske Museum nr. 4. Aalborg Universitetsforlag.].
107. Morten Pedersen: *Det planlagte industrilandskab – om efterkrigstidens industrivarterer i Nordjylland*. Arbejdsrapport [publiceres med støtte fra Kulturarvsstyrelsen ultimo 2009 i omarbejdet form under titlen *Velfærdssamfundets industrilandskab – om efterkrigstidens planlagte industrivarterer i Nordjylland*. Skrifter fra Nordjyllands Historiske Museum nr. 5. Aalborg Universitetsforlag.]
108. Jakob Ørnbjerg: Hals Birketing. *Fra Reformation til Enevælde. Renæssancen i Nordjylland 1536-60*. Udg. Af Nordjyske Museers Østkystnetværk, 2007, s. 249-268. ISBN 978-87-992206-0-1.

109. Nyere tid – Anvendelsesorienteret forskning

110. Lise Andersen: Hadsund – en by bliver til. *Årsberetning 2004. Nordjyllands Historiske Museum*, 2005, side 29-32. ISBN 87-91381-04-5.
111. Lise Andersen: Om at krøje en vindmølle. *Møllen* nr. 3570, 2005, side 91-93.
112. Lise Andersen: Museer samler på ting. *Årsberetning 2005. Nordjyllands Historiske Museum*, 2006, side 5-8. ISBN 87-91381-08-8.
113. Lise Andersen: ”Ulsted Mølle har atter fået hat, vinger og krøjeværk”. *Møllen* nr. 3576, 2006, side 91-93.
114. Lise Andersen: ”Skal der møllebøger på ønskesedlen til jul?” – anmeldelser af dansk møllehistorisk litteratur udgivet i 2006. *Møllen* nr.3577, 2006, side 112-114.
115. Lise Andersen: Jakob Seefeldt – portræt af en adelsmand. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 5-10. ISBN 87-91381-11-8.
116. Lise Andersen: Ulsted Mølle – på vej mod nyt liv. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 48-52. ISBN 87-91381-11-8.
117. Lise Andersen: Nyregistrering af vand- og vindmøller i Region Nordjylland. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 52-63. ISBN 978-87-91381-14-0
118. Lise Andersen: Nyregistrering af vand- og vindmøller. Region Nordjylland. Pilotprojekt. *Rapport publiceret på Internettet* <http://www.moelle-forum.dk/?id=167>, januar 2008
119. Lise Andersen: Nr. Tranders Valsemølle. Dokumentation og hjemtagning af væsentlige dele. *Rapport publiceret på Internettet* http://www.moelle-forum.dk/fileadmin/user_upload/Bevaring/Rapport_web.pdf, oktober 2008.
120. Lise Andersen red.: Fjorden synger. Viser og sange fra Mariagerfjord Kommune, 2008. ISBN 978-87-992872-0-8
121. Lise Andersen: Nr. Tranders Mølle – fra vindmølle til valsemølle. *Møllen* nr. 3589, 2008, side 121-125.
122. Inger Kirstine Bladt: Genstandene må gerne berøres! *Årsberetning 2004. Nordjyllands Historiske Museum*, 2005, side 18-19. ISBN 87-91381-04-5.
123. Inger Kirstine Bladt: Blandt strippere og sprossevidere – erindringer fra tobaksfabrikken. *Årsberetning 2004. Nordjyllands Historiske Museum*, 2005, side 24-25. ISBN 87-91381-04-5.
124. Inger Kirstine Bladt: Erfaringer fra en sommerskole i *Danske Museer*, årg. 19, nr. 4-5. okt. 2006, side 30 - 33.
125. Inger Kirstine Bladt: Genbrug i fortid og nutid – arbejde med en særudstilling. *Årsberetning 2005. Nordjyllands Historiske Museum*, 2006, side 35-37. ISBN 87-91381-08-8.
126. Inger Kirstine Bladt: Renæssancesommerskole på museet. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 56-59. ISBN 87-91381-11-8.
127. Inger Kirstine Bladt: Fra landarbejder til lønarbejder. *Fuld fart frem*, udgivet af Skoleavisen.com, 2007, side 10-11.
128. Inger Kirstine Bladt: Den store flugt. *Fra Himmerland og Kjær Herred 2007*, side 77-100.
129. Inger Kirstine Bladt: Tidsrejsen 1907 – en historisk sommerskole. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 87-88. ISBN 978-87-91381-14-0.
130. Inger Kirstine Bladt: ”Træsko på stenbroen” – En udstilling om den store vandring fra land til by 1870-1940. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 89-91. ISBN 978-87-91381-14-0
131. Bodil Frandsen, Inger Kirstine Bladt og Elisabeth Barfod Carlsen: *Renæssanceskolekasser på Aalborg Historiske Museum*. Småtryk og online-publikation, 2006. <http://www.nordjyllandshistoriskemuseum.dk/skoletjeneste#>
132. Bodil Frandsen, Inger Kirstine Bladt, Bente Jensen, Flemming Nielsen og Tove Michelsen: *Modeludvikling for kom-*

- muntalt ABM-samarbejde med lokalhistorie som genstandsfelt*. En rapport udarbejdet af Udvalget af Aalborg Historiske Museum, Aalborg Stadsarkiv,
133. Aalborg Bibliotekerne – Lokalsamlingen, 2008. www.dkarkiver.dk/docs/ABMrapport.pdf
134. Lise Johansen: Fra gaveprotokol til fælles nationalt on-line registreringssystem. *Årsberetning 2005*. Nordjyllands Historiske Museum, 2006, side 27-30. ISBN 87-91381-08-8.
135. Erik Laursen: Dobbeltsejlmordet i Hadsund. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 70-73. ISBN 978-87-91381-14-0
136. Henrik Gjøde Nielsen m.fl.: *Kulturmiljøer, tillæg til Regionplan for Nordjyllands Amt 2005*:
 i. Romdrup-Klarup.
 ii. Lundby.
 iii. Hals.
137. Henrik Gjøde Nielsen: Hals Skanse. *Årsberetning 2004*. Nordjyllands Historiske Museum, 2005, side 20-23. ISBN 87-91381-04-5.
138. Henrik Gjøde Nielsen: Kulturrejsen. *Årsberetning 2004*. Nordjyllands Historiske Museum, 2005, side 33-34. ISBN 87-91381-04-5.
139. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Sophie Hedvigs Juleopskrifter*. Hals Museum. ISBN 87-90845-28-5.
140. Henrik Gjøde Nielsen: *Hals Kalenderen 2006*. Hverdage. 2005.
141. Henrik Gjøde Nielsen: Befæstninger og befrielser. *Himmel og Hav*, 10, 2005, side 10-13.
142. Henrik Gjøde Nielsen: Befæstninger und Befreiungen. In: *Meer und Mehr*, 10, 2005, side 10-13.
143. Henrik Gjøde Nielsen (red., s.m. lektor Knud Knudsen, Aalborg Universitet m.fl.): *Fra Himmerland og Kjær Herred 2005*. Udgivet af Historisk Samfund for Himmerland og Kjær Herred. ISSN 0107-9301.
144. Henrik Gjøde Nielsen: Den ypperste del af vor memoirelitteratur er tydeligt forankret i svigtende hukommelse. Indledning, s. 43-45, til: Harald Ditzel: Bruno, Eugen – og Gorm. *Fra Himmerland og Kjær Herred 2005*, side 43-50. Historisk Samfund for Himmerland og Kjær Herred. ISSN 0107-9301.
145. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Årsskrift 2004 fra Hals Museum og Museumsforeningen for Hals Kommune*. 2005. ISSN 1395-2447.
146. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Ting og Tider 18 – Nyt fra Hals Museum*, 2005. ISSN 1398-4101.
147. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Ting og Tider 19 – Nyt fra Hals Museum*, 2005. ISSN 13 98-4101.
148. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Palle Kousgaard: Vandmøllerne ved Salten Å, 2003. *Fortid og Nutid*, hefte 1, 2005, side 61-62. ISSN 0106-4797.
149. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Peter Ramskov Andersen: Fynske revolutionære – De danske nazister 1930-1945, 2004. *Fortid og Nutid*, hefte 2, 2005, side 138-139. ISSN 0106-4797.
150. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Erik Nørr og Jesper Thomassen (red.): Slesvig, Preussen, Danmark. Kilder til sønderjysk forvaltningshistorie, 2004. *Fortid og Nutid*, hefte 2, 2005, side 148-149. ISSN 0106-4797.
151. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Svend Sørensen, Flemming Skipper, Kristian J. Kristensen: Thy i bevægelse. Idrætsliv i 100 år, 2004. *Fortid og Nutid*, hefte 3, 2005, side 236. ISSN 0106-4797.
152. Henrik Gjøde Nielsen: Tre byer – tre befrielser. *Årsberetning 2005*. Nordjyllands Historiske Museum, 2006, side 42-44. ISBN 87-91381-08-8.
153. Henrik Gjøde Nielsen: *Hals Kalenderen 2007*. Hals Kommune 1970 – 2006, 2006.
154. Henrik Gjøde Nielsen: Forord. I: Vibeke Binder: *En pioner fra Vendsyssel*, 2006, side 7-9. ISBN 87-89109-84-8.
155. Henrik Gjøde Nielsen: Forord [samt redaktion, billedredaktion og billedtekster, 176 s.]. Klem Thomsen: *Lys over land. Elforsyningens historie i Hals Kommune 1906-2006*. Udgivet for Museumsforeningen for Hals Kommune af Hals Museum, 2006, side 7-8. ISBN 87-90845-30-7.
156. Henrik Gjøde Nielsen: Østjysk Hjemstavn. *Østjysk Hjemstavn 2006*, side 163-166. ISSN 0108-3570.
157. Henrik Gjøde Nielsen (red., s.m. lektor Knud Knudsen, Aalborg Universitet m.fl.): *Fra Himmerland og Kjær Herred 2006*. Udgivet af Historisk Samfund for Himmerland og Kjær Herred. ISSN 0107-9301.
158. Henrik Gjøde Nielsen: En rig høst – historiske årbøger 2005. *Fortid og Nutid*, hefte 4, 2006, side 307-315. ISSN 0106-4797.
159. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Årsskrift 2005 fra Hals Museum og Museumsforeningen for Hals Kommune*, 2006. ISSN 1395-2447.
160. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Ting og Tider 20 – Nyt fra Hals Museum*, 2006. ISSN 1398-4101.
161. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Ting og Tider 21 – Nyt fra Hals Museum*, 2006. ISSN 1398-4101.
162. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Ting og Tider 22 – Nyt fra Hals Museum*, 2006. ISSN 1398-4101.
163. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Jens Henrik Koudal: Folkeminder og dagliglivets kultur. Indføring i Dansk Folkemindesamlings arkiv. Folkemindesamlings kulturstudier, bd. 5, 2004. *Fortid og Nutid*, hefte 4, 2005, side 309-310. [Udgivet februar 2006.] ISSN 0106-4797.
164. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Jesper Gram-Andersen: Skolen i militær idræt. 200 år. 1804 – 25. august – 2004, 2004. *Fortid og Nutid*, hefte 2, 2006, side 143-145. ISSN 0106-4797.

165. Henrik Gjøde Nielsen: Hals Købstad 1656. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 15-19. ISBN 87-91381-11-8.
166. Henrik Gjøde Nielsen: Hals Kommune 1970-2006. *Årsberetning 2006. Nordjyllands Historiske Museum*, 2007, side 53-55. ISBN 87-91381-11-8.
167. Henrik Gjøde Nielsen: *Monumentalt minimalt – Guldsmed og billedkunstner Bent Exner 1932-2006 og skulpturen "Smykket" på Hals Havn*. Hals Museum, 2007. ISBN 87-90845-31-5.
168. Henrik Gjøde Nielsen: *Hals i gamle billeder og postkort. Hals Kalenderen 2008*. Hals Museum, 2007.
169. Henrik Gjøde Nielsen (red., under medvirken af Michael Ax og Jan Hammer Larsen): *Fra Reformation til Enevælde. Renæssancen i Nordjylland 1536-1660*. Udg. af Nordjyske Museers Østkystnetværk, 2007. ISBN 978-87-992206-0-1.
170. Henrik Gjøde Nielsen, Michael Ax og Jan Hammer Larsen: *Fra Reformation til Enevælde. Fra Reformation til Enevælde. Renæssancen i Nordjylland 1536-1660*. Udg. af Nordjyske Museers Østkystnetværk, 2007, side 7-8. ISBN 978-87-992206-0-1.
171. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Årsskrift 2006 for Hals Museum og Museumsforeningen for Hals Kommune*. 2007. ISSN 1395-2447.
172. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Ting og Tider 23 – Nyt fra Hals Museum*, 2007. ISSN 1398-4101.
173. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Ting og Tider 24 – Nyt fra Hals Museum*, 2007. ISSN 1398-4101.
174. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Anders Malling Aaboer, Birgitte Dedenroth-Schou, Jens Åge S. Petersen: *Folkeskolen i Kolding fra 1814 til i dag*, 2004. *Fortid og Nutid*, hefte 1, 2007, side 53-54. ISSN 0106-4797.
175. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Erik Hofmeister (red.): *De ferske vandes kulturhistorie i Danmark*, 2004. *Fortid og Nutid*, hefte 1, 2007, side 54-56. ISSN 0106-4797.
176. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Anna Rasmussen: *Hylke sogn i det tyvende århundrede*, 2005. *Fortid og Nutid*, hefte 1, 2007, side 58-59. ISSN 0106-4797.
177. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Karin Bang: "Denne yndige lille By." Peter Nansen og Mariager, 2006. *Fortid og Nutid*, hefte 1, 2007, side 65. ISSN 0106-4797.
178. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Brian Wiborg, Lisbeth Aagaard Larsen: *Fjends Kommune 1970-2006*. *Fortid og Nutid*, hefte 3, 2007, side 229-230. ISSN 0106-4797.
179. Henrik Gjøde Nielsen [Anmeldelse af] Poul Kjeldgaard: *Sammenhold. Fra et familieliv*. *Fortid og Nutid*, hefte 3, 2007, side 232-233. ISSN 0106-4797.
180. Henrik Gjøde Nielsen [Anmeldelse af]: *Leonhards Minder – fra københavnerdreng til landsbypræst i 1800-tallet*. Udgivet af Jørgen Ravn Elkjær, Lise Gotfredsen og Lisbeth Skovgaard med forord af Erik Nørr. *Fortid og Nutid*, hefte 4, 2007, side 295-296. ISSN 0106-4797.
181. Henrik Gjøde Nielsen [Anmeldelse af]: Gert Jensen: *Børghlum Kloster – fra kongsgård til herregård*, 2006, og Gert Jensen: *Christian Michael Rottbøll – manden bag myten*, 2007. *Fortid og Nutid*, hefte 4, 2007, side 297-299. ISSN 0106-4797.
182. Henrik Gjøde Nielsen [Anmeldelse af]: Ole Rønne: *Den dømtte eskadrille – en beretning om engelske flyvere der mødte skæbnen over Aalborg*, 2006. *Fortid og Nutid*, hefte 4, 2007, side 302-303. ISSN 0106-4797.
183. Henrik Gjøde Nielsen [Anmeldelse af] Jens Andersen & Rudi Rolf: *German Bunkers in Denmark*, 2006. *Fortid og Nutid*, hefte 4, 2007, side 303-305. ISSN 0106-4797.
184. Henrik Gjøde Nielsen: *Pastorens pistoler. Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 64-69. ISBN 978-87-91381-14-0.
185. Henrik Gjøde Nielsen (red., s.m. lektor Knud Knudsen, Aalborg Universitet m.fl.): *Fra Himmerland og Kjær Herred 2007*. Historisk Samfund for Himmerland og Kjær Herred.
186. Henrik Gjøde Nielsen: *Gravlev Kirke*, 2008.
187. Henrik Gjøde Nielsen: *Hals Kalenderen 2009 – Fotos fra fortiden*, 2008.
188. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Årsskrift 2007 for Hals Museum og Museumsforeningen for Hals Museum*, 2008. ISSN 1395-2447.
189. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Ting og Tider 25 – Nyt fra Hals Museum*, 2008. ISSN 1398-4101.
190. Henrik Gjøde Nielsen (red.): *Ting og Tider 26 – Nyt fra Hals Museum*, 2008. ISSN 1398-4101.
191. Henrik Gjøde Nielsen (red., s.m. Knud Knudsen, Klem Thomsen): *Fra Vesthimmerland – Fra Himmerland og Kjær Herred 1912-2012 bd. 1*, 2008. Historisk Samfund for Himmerland og Kjær Herred. ISSN 0107-9301. ISBN 978-87-87378-07-9.
192. Henrik Gjøde Nielsen (red., s.m. lektor Knud Knudsen, Aalborg Universitet m.fl.): *Fra Himmerland og Kjær Herred 2008*. Historisk Samfund for Himmerland og Kjær Herred. ISSN 0107-9301.
193. Henrik Gjøde Nielsen (red., s.m. lektor Ulrik Langen, Syddansk Universitet, museumsinspektør Thomas Lyngby, Det Nationalhistoriske Museum på Frederiksborg Slot i Hillerød, ph.d.-stipendiat Mette Tapdrup Mortensen, Århus Universitet): *Fortid og Nutid – Tidsskrift for kulturhistorie og lokalhistorie*, hefte 1-4, 2008. Dansk Historisk Fællesråd, 2008. (Hefte 4 under planlægning.) ISSN 0106-4797.
194. Henrik Gjøde Nielsen: *Jagten på den rygende pistol*. *Fortid og Nutid*, hefte 2, 2008, s. 143-155. ISSN 0106-4797.
195. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Ole Færch: *Diplomatarium Hornumense*. Tingsvidner, breve og andre do-

- kumenter fra Hornum herredsting, Nibe og Nørholm birketing, bd. 1-2, 2004; Ole Færch: Herredsfogeder og skrivere ved Hornum herredsting, Nørholm og Nibe birketing samt Hornum-Fleskum herredsting, 2004. *Fortid og Nutid*, hefte 1, 2008, s. 60-61. ISSN 0106-4797.
196. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Laura Bertram og Thomas Oldrup: Hald Hovedgaards historie – sted for sted, 2006. *Fortid og Nutid*, hefte 2, 2008, s. 159-160. ISSN 0106-4797.
197. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Peter Henningsen (red.): København 1807 – Belejring og Bombardement, 2007. *Fortid og Nutid*, hefte 3, 2008, s. 235-236. ISSN 0106-4797.
198. Henrik Gjøde Nielsen: Hugo Matthiessen. Publiceres i *Historiens Ildsjæle*, Dansk Historisk Fællesråd, 2009. (Manuskript vedlagt)
199. Henrik Gjøde Nielsen: [Anmeldelse af] Leonhards Minder – fra københavnerdreng til landsbypræst i 1800-tallet. Publiceres i *Personalthistorisk Tidsskrift* 2009. (Manuskript vedlagt. Bemærk, at der er tale om en nyskrevet anmeldelse med særligt henblik på Personalthistorisk Tidsskrift, ift. anmeldelse af samme værk i *Fortid og Nutid* hefte 4, 2007.)
200. Lars Christian Nørbach og Morten Pedersen: Kulturarvskommune Aalborg. *Nordjyllands Historiske Museum, Årsberetning 2007*, 2008, side 74-79. ISBN 978-87-91381-14-0
201. Morten Pedersen m.fl.: *Kulturmiljøer, tillæg til Regionplan for Nordjyllands Amt 2005*:
- Birkelse (side 41-45)
  - Øland (side 58-66)
  - Kokkedal Slot (side 67-73)
  - Fosdal-Telling-Lerup (side 82-88)
  - Manstrup (side 124-128)
  - Vår-Staun (side 168-175)
  - Skørbæk (side 188-192)
  - Store Restrup Husmandsudstyknig (side 208-215)
  - Godthåb Hammerværk (side 216-222)
  - De Danske Spritfabrikker i Aalborg (side 223-230)
  - Det moderne Aalborg (side 231-242)
  - Dansk Eternit Fabrik (side 256-264)
  - Aalborg Portland (side 265-274)
  - Gudumlunds Fabrikker (side 282-290)
  - Lille Vildmose, Remisen i Dokkedal og Tofte Skov (side 291-303)
  - Kongstedlund-Smidie (side 304-312)
  - Lindenberg (side 313-318)
  - Volsted (side 319-324)
  - Hadsund by (side 778-786)
  - Willestrup-Akselterp-Møldrups (side 787-794)
  - Brøndbjerg (side 795-798)
  - Skovsgård Hovedgård (side 812-816)
  - Gravlev (side 866-870)
  - Rebild Bakker (side 871-877)
  - Skørping stationsby og sanatorium (side 882-888)
  - Lyngby (side 889-892)
  - Terndruplund (side 893-898)
  - Livø (side 967-975)
  - Lerkenfeldt (side 1001-1007)
  - Hessel Skovbakker (side 1022-1029)
  - Alstrup (side 1030-1034)
202. Morten Pedersen: Nødduggravning på Dansk Eternit Fabrik A/S. *Årsberetning 2004. Nordjyllands Historiske Museum*, 2005, side 15-17. ISBN 87-91381-04-5.
203. Morten Pedersen: Aalborg Portland. *By og land*, Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur, nr. 75, side 9-12. ISSN 1399-7696.
204. Morten Pedersen: På tur i Aalborgs industrihistorie. *Fabrik & Bolig 2007*, Selskabet til bevaring af industrimiljøer (udg.), side 3-18. ISSN 0106-3324.
205. Morten Pedersen: På tur i Aalborgs industrihistorie. *Fra Himmerland og Kjær herred 2007*, side 59-76. ISSN 0107-9301 [Samme som ovenfor, ikke vedlagt].
206. Morten Pedersen: Modernismens byggemateriale. *Industri Industri. 25 stk. Danske Kulturarv*. Gads Forlag 2007, side 131-134. ISBN 978-87-12-04331-7.
207. Morten Pedersen: Ny teknologi, produktivitet og mekanisering. *Industri Industri. 25 stk. Danske Kulturarv*. Gads Forlag 2007, side 137. ISBN 978-87-12-04331-7.
208. Morten Pedersen: Cementarbejderen uden hoved. *Industri Industri. 25 stk. Danske Kulturarv*. Gads Forlag 2007, side

134. ISBN 978-87-12-04331-7.
209. Morten Pedersen: Snapsens hjemby. *Industri Industri. 25 stk. Dansk Kulturarv*. Gads Forlag 2007, side 138-141. ISBN 978-87-12-04331-7.
210. Morten Pedersen: 2007 – et år med fokus på industrisamfundet, industrikulturen og kulturarven. *Fortid og Nutid*, hefte 4, 2008 [udkommer primo 2009, print vedlagt].
211. Morten Pedersen: [Anmeldelse af]: Gunnar Solvang: Dansk Flinteindustri. En kulturhistorisk skildring af en glemt landindustri. Køge Museum 2006. *Fortid og Nutid*, hefte 3, 2008.
212. Morten Pedersen & Caspar Jørgensen: Indledning. Morten Pedersen m. fl. (red.): *Industrimiljøer. Den Jyske Historiker nr. 121-122*, 2008 (9 sider) [udkommer januar 2009, print 1. korrektur vedlagt].
213. Morten Pedersen: [Anmeldelse af]: Anja Kervanto Nevanlinna (ed.): *Industry and Modernism. Companies, Architecture, and Identity in the Nordic and Baltic Countries during the High-Industrial Period*. Finnish Literature Society (Studia Fennica Historica, 14), Helsinki 2007. *Scandinavian Journal of Economic History*, 2009. [er i trykken, print vedlagt].

Forfattere

Jens Andersen	leder, Museumscenter Hanstholm.
Lise Andersen	museumsinspektør, Nordjyllands Historiske Museum
Lone Andersen	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Henning Bender	forh. Stadsarkivar, Aalborg Stadsarkiv
Inger K. Bladt	museumsinspektør, Nordjyllands Historiske Museum
Elisabeth Barfod Carlsen	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Torben Trier Christiansen	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Andres Dobat	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Njal J. Geertz	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Lars Guldager	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Per Thorling Hadsund	konservator, Nordjyllands Historiske Museum.
Niels Haue	museumsinspektør, Nordjyllands Historiske Museum, pt. orlov til ph.d. stud. v. Århus Universitet.
Tommy Jensen	naturvejleder, Nordjyllands Historiske Museum
Christian Vrængmose Jensen	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Lise Johansen	registrator, Nordjyllands Historiske Museum
Poul R. Kruse	adj. Professor i farmaciens historie, Københavns Universitet, ekstern konsulent, Apotekersamlingen i Jens Bangs Stenhus
Edith Kruse	konsulent, Dansk farmacihistorisk Samling, ekstern konsulent for Apotekersamlingen i Jens Bangs Stenhus
Erik Laursen	historiker, Nordjyllands Historiske Museum
Linn Mattsson	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Esben Schlosser Mouritsen	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Stig Bergmann Møller	museumsinspektør, Nordjyllands Historiske Museum
Lars Egholm Nielsen	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Henrik Gjøde Nielsen	museumsinspektør, Nordjyllands Historiske Museum
Jens Nikolaj Nielsen	fhv. museumsinspektør, Nordjyllands Historiske Museum
Simon Kjær Nielsen	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Lars Chr. Nørbach	direktør, Nordjyllands Historiske Museum
Morten Pedersen	museumsinspektør, Nordjyllands Historiske Museum
Tina L. Rasmussen	arkæolog Nordjyllands Historiske Museum
Torben Sarauw	museumsinspektør, Nordjyllands Historiske Museum
Bente Springborg	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum
Claus Holm Sørensen	arkæolog, Nordjyllands Historiske Museum.
Jakob Ørnbjerg	ph.d. stud., Historiestudiet Aalborg Universitet, tidligere projektmedarbejder Nordjyllands Historiske Museum med de angivne publikationer som resultat.
Bodil Frandsen	museumsinspektør, Nordjyllands Historiske Museum
Bente Jensen	arkivar, Aalborg Stadsarkiv
Flemming Nielsen	arkivar, Aalborg Stadsarkiv
Tove Michelsen	bibliotekar, Aalborgbibliotekerne

Nordjyllands Historiske Museum, januar 2009
Morten Pedersen – Henrik Gjøde Nielsen

Kulturarvsstyrelsen
H.C. Andersens Boulevard
1553 København V

Brev til Kulturarvsstyrelsen vedrørende kvalitetsvurdering af statsanerkendte museer 2009

16-10-2009

Kulturarvsstyrelsen har i forbindelse med en kvalitetsvurdering af Nordjyllands Historiske Museum anmodet Aalborg Kommune om at tilkendegive, hvorvidt der er forhold, man ønsker nærmere belyst, ligesom kommunen er blevet bedt om at formulere sine forventninger til museets opgavevaretagelse fremover.

Sagsnr.: 2009-55864

Dok.nr.:

2009-287053

Init.: mh

PBS nr.: 44199

Efter museumsfusionen i april 2009 er Nordjyllands Historiske Museum (NJM) i dag arkæologisk ansvarlig for fire kommuner – Jammerbugt-, Mariagerfjord-, Rebild- og Aalborg Kommune og driver Aalborg Historiske Museum, Lindholm Høje Museet, Gråbrødrekloster Museet, Hadsund Egnsmuseum, Hals Museum, Havnø Mølle, Ulsted Mølle, Vikingecenter Fyrkat, Boldrup Museum, Hobro Museum, Cirkus Museet, Lystfartøjsmuseet og Mariager Museum.

Åbningstider

Man-ons 8-15

Tor 8-17

Fre 8-15

NJM modtager i dag statstilskud efter museumslovens §15, og Aalborg Kommune vil i den forbindelse gerne have nærmere belyst mulighederne for, at NJM kan blive anerkendt som- og dermed modtage tilskud efter museumslovens §16. Er der i den forbindelse tiltag/initiativer som Aalborg Kommune kan/skal iværksætte for at støtte op om Museets tilstræbelser på at blive godkendt som §16-museum?

Forventninger til museets opgavevaretagelse:

Et fusioneret Nordjyllands Historiske Museum vil omfatte en række interessante og grundigt udforskede vikingelokaliteter i Danmark: Lindholm Høje, Fyrkat, Sebbesund og Aalborg Midtby. Herudover skal medregnes Aggersborg, der er beliggende i Vesthimmerlands Kommune – Museumscenter Års. Disse lokaliteter besøges hvert år af tusinder af turister, men vi er af den opfattelse, at lokaliteterne rummer et udviklingspotentiale, som via et koordineret samarbejde og en strategisk udvikling kan udvikle sig til at blive Skandinaviens bedst kendte område med høj kvalitet indenfor vikingelokaliteter.

Senest er Lindholm Høje Museet blevet udvidet med nye udstillinger og faciliteter til formidling, mens der i Sebbesund pågår et indledende arbejde med at finansiere et rekonstrueret miljø fra slutningen af vikingetiden. Dette omfatter bl.a. en rekonstrueret kirke, aktiviteter som f.eks. handelsboder og vikingemarked og på sigt igangsætning af arkæologiske udgravninger.

Aalborg Kommune har en forventning om, at NJM påtager sig en koordinerede rolle i forhold til at udbygge disse lokaliteter og i forhold til at koordinere aktiviteter og events. Vi er af den opfattelse, at et koordineret samarbejde er nødvendigt for på sigt at kunne skabe Skandinaviens mest kendte område med vikingelokaliteter. Vi har i den forbindelse en forventning om, at museet vil eksperimentere med nye elektroniske formidlingsformer. Det kan f.eks. ske i et samarbejde med Aalborg Universitet og med nogle af de lokale IT-virksomheder, der arbejder med formidling af viden på 3D- og mobilteknologiske medier.

Herudover ser Aalborg Kommune gerne, at NJM også i fremtiden vil fungere som sparringspartner i forbindelse med omdannelsen af havnefronten og i forbindelse med udarbejdelse af kommuneplaner og byudvikling. Senest har NJM været en vigtig samarbejdspartner i forbindelse med Kulturarvskommuneprojektet i Aalborg, der overordnet set handler om, hvordan samspillet mellem fremtidige udnyttelsespotentialer og mulighederne for bevaring af områdets industrielle kulturarv kan håndteres i den kommunale planlægning.

Opførelse af ny magasinbygning:

Aalborg Kommune arbejder på at opføre en ny magasinbygning, som dækker de nuværende og kommende kendte behov for Stadsarkivet, Nordjyllands Historiske Museum og Kunsten. Magasinerne ved Nordjyllands Historiske Museum er på nuværende tidspunkt spredt over adskillige bygninger, og for at opnå en mere rationel drift ønsker museet og kommunen på sigt at samle hovedparten af magasinerne på én lokalitet. Det nye magasin forventes færdigt i slutningen af 2011. Med opførelsen af et nyt magasin har kommunen en forventning om, at museet vil udnytte muligheden for at "få ryddet op" i og optimeret de nuværende magasiner.

Venlig hilsen

Morten Holch
konsulent

99314252
moho-kultur@aalborg.dk